

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

12 februari 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het onderzoek naar stress bij Vlaamse ouders	1
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in het politieke en publieke leven	3
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenning en subsidiëring van initiatieven 'conciërges sociale huisvesting' in het kader van de lokale diensteneconomie	7
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenningsronde van de sociale huisvestingsmaatschappijen	9
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toepassing van de nieuwe huurwet inzake de affichering van de huurprijzen	12
Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de leefbaarheid in en rond de Antwerpse Silvertopblokken en de lessen die daaruit getrokken kunnen worden voor het Vlaamse socialehuurbeleid	14
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voortzetting van de verzekering gewaarborgd inkomen	
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verzekering gewaarborgd wonen	17
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de uitvoering van de maatregelen in het voorstel van resolutie tot besluit van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede	20
Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een intensere ondersteuning van sociale verhuurkantoren door de Vlaamse overheid	23
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verplichte melding van de schrappingen uit de inschrijvingsregisters voor sociale koopwoningen en sociale kavels	26
Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de oproep van enkele ultraorthodoxe rabbijnen om niet deel te nemen aan de verplichte inburgeringscursussen	
Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het belang van de inburgeringscursus	27

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over het onderzoek naar stress bij Vlaamse ouders

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, een tweetal weken geleden verschenen er een aantal persberichten, onder meer van uw hand, waaruit blijkt dat niet minder dan 44 percent van de Vlaamse moeders en vaders zich gestresseerd voelt op een gewone weekdag. 13 percent zegt uitermate veel stress te hebben, 31 percent ondervindt een matige stress. De resultaten kwamen uit een enquête 'Gezinnen onder druk', waarvan u de resultaten voorstelde.

Het is jammer genoeg niet verwonderlijk dat vooral vrouwen en eenoudergezinnen aangeven gestresseerd te zijn. Tijdens de ochtend en bij onvoorziene gebeurtenissen piekt de stress. Als oplossingen worden flexibeler werken op maat van de werknemer en meer betaalde huishoudhulp naar voren geschoven. Er is intussen ook al een reactie van UNIZO die zegt meer en betaalbare kinderopvang te steunen, maar voor hen is extra ouderschapsverlof onbespreekbaar.

Ik wou met deze vraag een reflectie in het parlement mogelijk maken over deze voor mij interessante studie.

Mevrouw de minister, hoe reageert u op de bevindingen van deze enquête? Hoe reageert u op de kritiek van ondernemersorganisatie UNIZO? U hebt als minister een aantal projecten gelanceerd rond gezinsvriendelijke diensten die remediërend moeten werken. Kunt u een overzicht geven van de reeds bestaande diensten?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik vind het ook een bijzonder boeiende studie omdat ze enerzijds bevestigt wat we al lang weten en anderzijds bijkomende inzichten verschaft.

Het blijkt effectief dat mama's en papa's met jonge kinderen, zelfs op een gewone doordeweekse dag, redelijk gestresseerd zijn door de combinatie van betaald werk en gezin. 4017 Vlaamse mannen en vrouwen met minstens één kind onder de 12 jaar vulden de enquête in. 97 percent van de respondenten heeft betaald werk en combineert dat met een gezin. Opvallend is dat bijna de helft

van de Vlaamse gezinnen met kinderen gestresseerd is en dat vooral vrouwen en eenoudergezinnen er meer last van hebben. Dat moet ons zeker tot nadenken stemmen.

Deze bevindingen liggen natuurlijk enigszins in de lijn der verwachtingen. Uit tijdbestedingsonderzoek blijkt ook dat vrouwen gemiddeld meer taken en verantwoordelijkheden opnemen in het gezin dan mannen. Met deze enquête wordt ook bevestigd dat dit vooral bij vrouwen en eenoudergezinnen voor veel meer stress zorgt.

De resultaten van de enquête sterken me natuurlijk in de overtuiging dat een gezinsvriendelijk beleid heel erg nodig is. Onze jonge gezinnen staan erg onder druk. Dit is een uitdaging voor ons allemaal: de overheid, de mama's en de papa's, de werkgevers. Met andere woorden, een progressief gezinsbeleid met onder meer gezinsvriendelijke diensten in bedrijven, met meer betaalbare kinderopvang en zorgverlof voor moeders en vaders is belangrijk.

Werkgevers moeten hun werknemers de nodige flexibiliteit bieden zodat het mogelijk blijft een job te combineren met een gezinsleven. Dat kunnen ze doen door tele- en thuiswerk mogelijk te maken, maar ook door flexibel om te gaan met de arbeidstijden. Mama's en papa's ten slotte moeten op zoek gaan naar een evenwichtige verdeling.

Een van de bijkomende frappante gegevens uit de enquête is niet alleen dat er sowieso op een doordeweekse dag heel wat stress is, maar dat die stress begint te pieken op momenten dat er iets onverwachts gebeurt. In een gezin gebeurt er wel vaker iets onverwachts: kinderen zijn ziek, de mobiliteit loopt niet goed, er is een extra verlofdag voor de kinderen. Dit zijn momenten dat het extra moeilijk wordt. Net op die momenten moeten de werkgever en de arbeidsmarkt in staat zijn om daarmee om te gaan.

De kritiek van de werkgeversorganisatie UNIZO is mij niet onbekend. We zijn al enkele jaren met elkaar in discussie. Dat is goed. UNIZO discussieert open, wat aanleiding geeft tot een goed maatschappelijk debat. Ik heb ook vastgesteld dat er in de standpunten van een organisatie als UNIZO, ook heel wat evolutie is. Ook dat is goed.

UNIZO zegt het pleidooi voor meer en betaalbare kinderopvang te steunen, maar vindt extra ouderschapsverlof onbespreekbaar. Dat ze meer kinderopvang ondersteunen, lijkt me evident omdat dit een taak van de overheid is waardoor UNIZO er gemakkelijk voor kan

zijn. We nemen die taak heel erg ter harte. Dat ze hun ogen sluiten voor een reële problematiek van werknemers, stoort me wel een beetje. Het welzijn van werknemers is de opdracht van de overheid, maar ook van werkgevers. Vergeet niet dat de stress van gezinnen meegenomen wordt naar de arbeidsvloer en dat die negatief afstraalt op de productiviteit van diezelfde werknemers.

Het verminderen van stress bij de gezinnen kan alleen maar de samenleving, maar ook de economie zoals we die vandaag kennen, ten goede komen. Ik heb daarbij vooral heel wat Scandinavische resultaten voor ogen. Zo heeft Noorwegen niet alleen het hoogste aantal werkende vrouwen in Europa, maar ook het hoogste geboortecijfer. We willen een actief gezinsbeleid voeren, waarbij gezinnen met kinderen zich goed voelen, zodat ouders resoluut voor kinderen kunnen kiezen. Op de arbeidsmarkt zijn de verwachtingen hoog, ondanks de economische crisis waarmee we vandaag te maken hebben. Om een oplossing te vinden voor de krapte op de arbeidsmarkt op middellange termijn, hebben we alle vrouwen, alle talenten van vrouwen nodig. We moeten dus beide met elkaar combineren, namelijk een gezinsbeleid waardoor kinderen welkom zijn in een gezin, waar ze goed kunnen opgroeien en de participatie van mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt.

Dat staat helemaal niet in tegenstelling met het uitgangspunt dat ook mannen verlof moeten kunnen krijgen bij de geboorte en tijdens het opgroeien van hun kind. Want dat is nu net een van de redenen waarom er vandaag nog altijd een groot onevenwicht is tussen mannen en vrouwen. Natuurlijk is er al heel wat gebeurd. Natuurlijk is de gezinssituatie van mannen en vrouwen vandaag heel erg verschillend met die van mijn en, waarschijnlijk, uw ouders. Er is al een heel grote evolutie geweest. Maar tot op vandaag belanden de zorgtaken nog altijd bij de vrouwen, ondanks het feit dat ze ook werken. Dat heeft te maken met het feit dat mannen vanaf het prille begin te weinig betrokken worden bij de zorg voor hun kind. Ik geef altijd het voorbeeld van het vaderschapsverlof. De tien dagen waar ze nu recht op hebben, zijn gewoon te weinig.

Het probleem is uiteraard niet beperkt tot België of Vlaanderen. Uit een recente Britse enquête blijkt dat een derde van de werkgevers vandaag de dag geen vrouwen aanwerven die de leeftijd hebben om zwanger te worden. Ook daar bestaat dus nog een heel grote oneerlijkheid.

Wat we ook merken, is dat het verzet zoals dat van UNIZO ook bij de Noorse werkgevers bestond, toen daar het recht op vaderschapsverlof verankerd werd. Het verlofstelsel is er nu erg uitgebreid. Na een initiële periode van verzet, zagen de Noorse werkgevers het vaderschapsverlof niet langer als een nadeel, maar hoe langer hoe meer als een voordeel. Voor elke man die tijdelijk een stapje terug zet, zijn er vrouwen die op de arbeidsmarkt intreden. En dat is nu eenmaal goed nieuws voor de economie.

In tempore non suspecto, dus nog voor de resultaten van de enquête, zagen we dat op plaatsen waar we middelen ter beschikking stellen van de werkgevers om gezinsvriendelijke diensten te organiseren, ze inspelen om het probleem op te lossen daar waar de nood het hoogst is. Ik heb daarnet gezegd dat de stress piekt tijdens onvoorziene omstandigheden of bij omstandigheden die van de normale situatie afwijken. De schoolvakantie is daar een erg mooi voorbeeld van. Kinderen gaan naar school. Tijdens de gewone weken is alles geregeld om in de opvang te voorzien. Er is voor- en naschoolse opvang, familie springt in om ervoor te zorgen dat alles goed verloopt. Dan volgen echter plots de krokusvakantie, de paasvakantie, twee maanden grote vakantie. Men moet dan maar eens zijn oor te luisteren leggen bij de ouders van jonge kinderen. Dan begint pas het puzzelwerk.

Bedrijven spelen al in op het organiseren van gezinsvriendelijke diensten, bijvoorbeeld door niet alleen de klassieke kinderopvang op bedrijfsniveau te organiseren – al gebeurt dat ook –, maar vooral door te zorgen voor kinderopvang tot twaalf jaar of zelfs iets ouder tijdens de schoolvakantie of als de kinderen ziek zijn. Werkgevers nemen dus initiatieven tijdens die stresspieken en op momenten dat het moeilijk is.

Op dit moment werden 44 dossiers voor meer gezinsvriendelijke diensten in ondernemingen goedgekeurd. Daarmee coveren we 150 werkgevers, vooral op het vlak van buitenschoolse kinderopvang, het strijken en projecten die te maken hebben met de opvang van zieke kinderen. De projecten zijn samen goed voor 2,2 miljoen euro aan subsidies en 246 extra voltijdse banen. Qua efficiëntie en banencreatie is dat een maatregel waar we trots op mogen zijn.

Van de 44 projecten die van start gaan, zetten er 30 in op kinderopvang. Zo worden 422 plaatsen voor dagopvang en 607 plaatsen voor opvang voor of na de school en tijdens de vakantie gecreëerd. 14 projecten kiezen voor een strijkatelier en 25 projecten bieden gezinsvriendelijke diensten aan voor heel wat bedrijven of instellingen in één regio. Zo zullen werknemers van 150 ondernemingen gebruik kunnen maken van de nieuwe gezinsvriendelijke diensten.

Er worden 246 voltijdse banen gecreëerd. De geselecteerde projecten krijgen in totaal een subsidie van 2,2 miljoen euro.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, met het laatste punt geeft u een zeer mooie boodschap. Dat project vormt een hefboom waarbij er werk is voor 246 voltijds equivalenten. Dat is een mooi bewijs dat

men ook werkgevers kan responsabiliseren. De projecten zijn immers bij hen ontstaan. Eerst was er wel wat scepsis, zeker toen de eerste ronde om projecten in te dienen in de vakantieperiode viel. Nu stellen we vast dat er resultaten zijn. Door de gekozen methode is het de overheid die een middel aanreikt. Het is wel het bedrijfsleven dat zijn verantwoordelijkheid neemt, en dat ook zal moeten doen in de toekomst.

Men zegt soms van studies dat ze bevestigen wat we al weten. Dat is ook vaak goed. Bij het andere onderzoek voelden we al aan dat er echt wel een grote druk rust op onze werkgevers. Ik verwijst naar een studie van enkele jaren oud van de Stichting Technologie Vlaanderen, waarin een op twee werknemers aangeeft bijna voortdurend naar een andere job te zoeken omdat de stress die met de job gepaard gaat, als te hoog wordt ervaren, zelfs in die mate dat men het risico neemt om van job te veranderen.

Er is ook de vakgroep van professor Elchardus die de tijdsbesteding van Vlamingen meet en waaruit heel duidelijk blijkt dat, zoals u ook zegt, mevrouw de minister, huishoudelijke taken in grote mate geslachtsgebonden zijn en vooral bij de vrouw terechtkomen. Gezien de hogere arbeidsdeelname van vrouwen, nemen vrouwen er naast hun job nog een hele rits huishoudelijke taken bij. In die zin bevestigt de studie wat we allemaal intuïtief aanvoelen, namelijk dat op het moment dat er iets onverwachts gebeurt, men verlof opneemt. Nu is verlof iets dat dient om te recupereren, om honderd percent fris op je job te verschijnen. Als alle huishoudelijke taken en ziektes van de kinderen aanleiding geven om alle verlofdagen in snipperdagen op te nemen, dan moeten we er alles aan doen om de paradox van meer verlof te geven om een hogere arbeidsdeelname te hebben, te doorbreken. Deze studie heeft dat haarscherp aangetoond.

Het is goed dat een studie aantoont wat we intuïtief aanvoelen. Als we een aanbeveling kunnen doen aan een volgende Vlaamse Regering, is het om de projecten gezinsvriendelijke diensten te verankeren, zodat er naast de 44 projecten nog een paar duizend andere zouden komen die daarop inspelen.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn excuses dat ik iets later was. Dat komt omwille van mijn dagelijkse piek van stress, die nu achter de rug is. Mijn dochter is goed afgeleverd op de school, dan kan de dag beginnen. Ik zeg dit om aan te geven hoe reëel het verhaal is dat hier vandaag wordt verteld.

Ik wil de minister danken voor haar antwoord. Het is een mooi verhaal ten aanzien van werkgelegenheid. Heel belangrijk is de sterke mentaliteitswijziging die nog altijd noodzakelijk is binnen de bedrijven om de gezinsvriendelijkheid te kunnen waarmaken. Het is onze visie dat we

vanuit het beleid heel wat maatregelen kunnen aanbieden. Ik denk dat u daar in de voorbije periode zeker in bent geslaagd. We moeten ook de anderen nog meekrijgen om dat op het terrein uit te voeren.

De laatste tijd stel ik een wat pervers effect vast. Heel wat huishoudelijke taken worden vaak door de vrouw opgenomen, alsook het nemen van loopbaanonderbreking of tijdskrediet. Als dan toch al eens een man dit doet, is het op het werkveld niet evident om dat te verkrijgen en er begrip voor te krijgen van de collega's.

De jongste weken moeten we een pervers effect vaststellen. Doordat we stilaan te maken krijgen met de economische crisis, gaan werkgevers nu omgekeerd redeneren en hun werknemers, ook de mannen, stimuleren om alle mogelijke vormen van loopbaanonderbreking of tijdskrediet op te nemen, en dit in de balans leggen met mogelijke ontslagen. Dat gegeven moeten we vandaag zeker meenemen. Op zich is dat een pervers effect, maar het brengt misschien eindelijk eens een mentaliteitswijziging teweeg om in de toekomst ook mannen evenwaardig de mogelijkheid te bieden om de bestaande maatregelen toe te passen. Psychologisch is het nog altijd niet evident dat mannen binnen het gezin dezelfde kansen krijgen.

Ik wil afsluiten met te zeggen dat ik elke dag zeer veel bewondering heb voor alleenstaande ouders met kinderen, zeker 's ochtends tijdens de piek. Ik zou eerlijk gezegd niet weten hoe ik het zou klaar krijgen als ik alleenstaand zou zijn met kinderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in het politieke en publieke leven

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag heeft een vrij lange wordingsgeschiedenis. Die is begonnen met een schriftelijke vraag, waarbij ik heb ontdekt dat de meeste ministers te kennen hebben gegeven dat ze niet bevoegd zijn. Bij mij rees de prangende vraag hoe dat kan en wie nu wel bevoegd is. Mevrouw de minister, aangezien u bevoegd bent voor gelijke kansen en evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in het publieke leven, wend ik me tot u omdat u misschien de meest gereede, aanspreekbare beleidsmaker bent.

We kennen allemaal de achtergrond, namelijk de vierde Wereldvrouwenconferentie in Peking in 1995 met de verklaring over de volledige participatie van vrouwen op basis van gelijkheid in alle sectoren van de samenleving, met inbegrip van participatie in het besluitvormingsproces en toegang tot macht. Dat is van fundamenteel belang om te komen tot de verwezenlijking van gelijkheid, ontwikkeling en vrede.

Dichter bij huis is de Raad van Europa, waarvan de ministers op 12 maart 2003 een aanbeveling goedkeurden inzake de evenwichtige deelname van vrouwen en mannen aan de politieke en publieke besluitvorming. Het Comité van de Ministers van de Raad van Europa vraagt de lidstaten om deze aanbeveling onder de aandacht te brengen van alle relevante politieke instellingen en van publieke en particuliere instanties, alsook om een voortgangsrapportage te doen.

Ik kom in Vlaanderen, nog wat dichterbij huis. Op 13 juli 2007 werd het decreet goedgekeurd houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid. Men schuift het welgekende principe naar voren dat maximum twee derde van de leden van de advies-, beheers- of bestuursorganen van de Vlaamse overheid van hetzelfde geslacht mogen zijn. Voor Gelijke Kansen in Vlaanderen blijft de pariteit de uiteindelijke doelstelling.

Ik wil even het praktijkvoorbeeld aanhalen van Eandis, het bedrijf dat exploitatietaken uitvoert voor de acht Vlaamse, zogeheten gemengde distributienetbeheerders. Gemengd betekent dat zowel de gemeenten als een privébedrijf aandeelhouder zijn. 70 percent van de aandelen van de acht netbeheerders zijn in handen van de gemeenten, dus van de openbare sector. De overige 30 percent behoort toe aan Electrabel nv, dus aan de privésector. Deze samenstelling van het aandeelhouderschap bevestigt de sterke publieke betrokkenheid en bestuursbevoegdheid binnen de context van het distributienetbeheer. Op termijn zal Eandis evolueren naar een volledige publieke samenstelling. Op managementniveau zijn er zeer weinig vrouwen aanwezig, maar dit is niet onmiddellijk het onderwerp. Als we echter kijken naar de raad van bestuur, waarvoor in Vlaanderen de nodige regelgeving is getroffen, dan valt op dat daar ook een miniem aantal vrouwen in vertegenwoordigd is.

Mevrouw de minister, ik had in eerste instantie minister Keulen aangesproken omdat hij de voogdij heeft over de gemeenten die 70 percent van de aandelen van Eandis in handen hebben. Hij gaf echter te kennen dat hij daar totaal niet voor bevoegd was. Uiteindelijk blijft het probleem wel bestaan.

Mevrouw de minister, op welke manier is er in Vlaanderen voorzien in een monitoring inzake het streven naar

een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in het politieke en publieke leven, in uitvoering van deze en andere internationale verklaringen en aanbevelingen?

Op welke wijze wordt het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid opgevolgd, meer bepaald in termen van realisatiegraad?

Wat zijn de mogelijkheden van de Vlaamse overheid om de principes van dit decreet van toepassing te maken op, dan wel te stimuleren bij privaatrechterlijk georganiseerde instellingen waarvan de grote meerderheid van de aandelen in handen is van overheidsinstanties, in casu de lokale besturen?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mevrouw Moerman, dit is een belangrijke vraag. Het is duidelijk dat er nog heel wat werk aan de winkel is.

In 2006 konden de lokale verkiezingen voor het eerst door Vlaanderen zelf worden georganiseerd. In de aanloop van die verkiezingen hebben we in het Vlaamse Gemeentekies- en Provinciekiesdecreet en in het Gemeente- en Provinciedecreet een aantal maatregelen getroffen voor een meer evenwichtige participatie. Het zijn de gekende maatregelen die ook zullen gelden voor de komende verkiezingen. Er is een verplichte pariteit tussen mannen en vrouwen op de kieslijsten. De eerste drie plaatsen mogen niet ingenomen worden door kandidaten van hetzelfde geslacht. Tot slot mag het college van burgemeester en schepenen niet uit een en hetzelfde geslacht bestaan.

In 2000 lag het percentage vrouwelijke verkozenen bij de gemeenteraadsverkiezingen op 29,6 percent, in 2006 was dat 33,4 percent. Voor de provincies gaat het over respectievelijk 28,5 percent en 36,7 percent. Er is dus zeker nog geen sprake van een gelijke participatie van vrouwen aan de verkiezingen en bij de verkozenen. Amper 18,2 percent van de lijsttrekkers op gemeentelijk niveau was een vrouw. Vrouwen kwamen hier letterlijk op de tweede plaats, 47,3 percent en vooral op de derde plaats, 51,6 percent.

Bij de uitvoerende mandaten is de situatie nog veel minder evenwichtig. Vandaag is maar 9 percent van de Vlaamse burgemeesters een vrouw. Het goede nieuws is echter dat na de verkiezingen van 2006 er een opmerkelijke stijging is geweest bij het aantal vrouwelijke schepenen van 21,5 naar 29,6.

Wat de Vlaamse verkiezingen betreft, zijn gelijkaardige maatregelen van toepassing. Op dit moment

zetelt 32 percent vrouwen in het Vlaams Parlement. Met het aantreden van mevrouw Heeren zitten we opnieuw met vier vrouwelijke ministers. Sinds uw vertrek, mevrouw Moerman, betreur ik zeer sterk dat het kernkabinet puur uit mannen bestaat.

De monitoring van de evenwichtige participatie van vrouwen en mannen aan het politieke leven, en van het effect van deze maatregelen in het bijzonder, gebeurt door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Dat is een mooi voorbeeld van wat we mainstreaming noemen.

In het net verschenen februarinummer van Binnenband, het tijdschrift van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, staat daarover een artikel. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om te zeggen dat minister Keulen het vanzelfsprekend vindt deze cijfers te verzamelen en te publiceren. Dat is al een hele evolutie. Dit is eveneens een goed voorbeeld van mainstreaming en van hoe vanuit het gelijkheidskansenbeleid andere ministers kunnen worden aangezet om zich met gender bezig te houden.

Het politieke leven is afgebakend. Er zijn verschillende assemblees die gemonitord kunnen worden. Wat het publieke leven betreft, is dat heel wat moeilijker. Ik geef u een aantal cijfers die aangeven dat er nog heel wat werk aan de winkel is. Slechts 17 percent van de ZAP-mandaten (zelfstandig academisch personeel) aan de Vlaamse universiteiten wordt door vrouwen ingevuld, ook al is hier opnieuw een positieve evolutie merkbaar. Aan het hoofd van meer dan 90 percent van de Vlaamse hogescholen staat een mannelijke directeur. Geen enkele Vlaamse universiteit heeft op dit ogenblik een vrouwelijke rector.

Op 31 december 2007 werd 20 percent van de functies en 24,8 percent van de middenkaderfuncties bij de Vlaamse overheid door vrouwen ingenomen. Dat is niet eens een op drie. We weten nochtans dat dit het minimum is om een verschil te maken.

De leidinggevende functies in de financiële wereld, wat op dit ogenblik een bijzonder actueel onderwerp is, werden in 2007 slechts voor 27 percent door vrouwen ingenomen. Aangezien het in 1997 slechts om 19 percent ging, kunnen we hier duidelijk een stijging vaststellen. Het is echter nog niet eens een op drie.

Ik zou zo nog een tijdje kunnen voortgaan. Indien we de verschillende economische sectoren en andere belangrijke maatschappelijke sectoren, zoals de media, zouden bekijken, zouden de cijfers misschien nog slechter blijken. We beschikken op dit ogenblik dan ook niet over een duidelijke gendermonitoring van het publieke leven. We moeten eens nagaan of we dat nog moeten opzetten.

Het valt me op dat de meeste analyses die vanuit een genderperspectief worden uitgevoerd, nog steeds op

initiatief van de stakeholders in de brede gelijkheidssector worden uitgevoerd. Dit betekent dat vooral mijn eigen diensten, de dienst Emancipatiezaken, het Europees Sociaal Fonds (ESF) en het Steunpunt Gelijkekansenbeleid zich hiermee bezighouden. De betrokken sectoren, zoals de financiële sector, zullen zich zelden met een concept als mainstreaming bezighouden. De participatie van mannen en vrouwen binnen de functionele bevoegdheidsdomeinen is op dit ogenblik nog geen vanzelfsprekende reflex. De studie over de genderverhoudingen binnen de Vlaamse cultuur- en sportsectoren die minister Anciaux bij het Steunpunt Gelijkekansenbeleid heeft besteld, vormt een interessante uitzondering.

Door middel van het MEP-decreet, het decreet betreffende meer evenwichtige participatie, streeft de Vlaamse overheid de participatie van vrouwen aan het publieke leven expliciet na. Het betreft hier in het bijzonder de evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in de Vlaamse advies- en bestuursorganen. Het MEP-decreet vervangt in feite twee oudere decreten en is op 1 januari 2009 definitief in werking getreden. Naar aanleiding hiervan heb ik de overige leden van de Vlaamse Regering gevraagd de naleving van dit decreet te laten nagaan.

Op basis van de informatie die ik tot op heden heb ontvangen, kan ik al een en ander melden. De Vlaamse adviesorganen tellen 648 vrouwen op een totaal van 1569 leden. Dit komt overeen met 41,3 percent. De Vlaamse bestuursorganen tellen 165 vrouwen op een totaal van 493 leden. Dit komt overeen met 33,4 percent.

We kunnen uit deze cijfers twee conclusies trekken. Het is blijkbaar moeilijker een hoger cijfer te krijgen als het om besturen in plaats van om adviseren gaat. Deze vaststelling is niet verwonderlijk. Daarnaast heeft de rigoureuze toepassing van het decreet, nog voor het eigenlijk in werking is getreden, er op zijn minst voor gezorgd dat de Vlaamse Regering het minimum van een op drie tijdens deze legislatuur grandioos heeft gehaald. Dit is in mijn ogen veel belangrijker. Tot spijt van wie het benijdt, moeten we vaststellen dat quota wel degelijk efficiënt zijn.

Vroeger was er zelden sprake van monitoring van dergelijke decreten. De enige opvolging gebeurde de facto naar aanleiding van vragen van Vlaamse volksvertegenwoordigers. Ik heb een aantal concrete stappen gezet om hier verandering in te brengen en om over een echt monitoringinstrument te beschikken.

De Vlaamse overheid beschikt over een databank waarin, in principe, alle organen van de Vlaamse overheid worden opgenomen. Deze databank bevat informatie over de oprichting van deze organen en dergelijke. Mijn diensten hebben me verzekerd dat de bijkomende

applicatie nog voor het einde van deze legislatuur volledig beschikbaar zal zijn. De databank waarover we op dat ogenblik zullen beschikken, zal het mogelijk maken alles goed op te volgen.

Op het ogenblik dat het MEP-decreet in werking is getreden, beschikten we niet over een correcte, volledige lijst van de organen waarop dit decreet van toepassing is. Dit bemoeilijkte uiteraard de opvolging van de naleving van het decreet. Ik heb dan ook de opdracht uitbesteed om alle organen in de databank te screenen. Deze screening houdt in dat op basis van een juridische analyse wordt bepaald of ze al dan niet onder de bepalingen van het decreet vallen. Deze opdracht zou eind februari 2009 moeten worden afgerond. Voorlopig ligt alles nog op schema. Dit is dus nog voor de huidige legislatuur.

Wat de stimulering van een meer evenwichtige participatie betreft, vind ik het logisch dat de Vlaamse Regering in eerste instantie aandacht aan de eigen voorbeeldfunctie heeft geschonken. Met het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet heeft minister Keulen op het vlak van de evenwichtige participatie aan de lokale besluitvorming al belangrijke stappen gezet. Hierdoor is de tweederderegeling van toepassing op de lokale adviesorganen en op de autonome gemeentebedrijven. Analoge bepalingen zijn van toepassing op het niveau van de provinciale besturen. Dit betekent dat wat we op het niveau van de Vlaamse overheid doen op het niveau van de provinciale en de gemeentelijke besturen consequent wordt doorgetrokken. Ik vind het belangrijk dat dit ook van toepassing is op de autonome gemeentebedrijven, die vaak veel bestuurs- en beslissingskracht hebben. Een aantal autonome gemeentebedrijven vragen nu al om allerlei uitzonderingen. We houden evenwel een strakke lijn aan.

Naar mijn persoonlijke mening vormt de invoering van een analoge verplichting op het gemeentelijk en het provinciaal niveau voor privaatrechtelijk georganiseerde instellingen, waarvan de gemeentelijke of de provinciale besturen de meerderheid van de aandelen in handen hebben, een logische volgende stap. Het is natuurlijk geen groot geheim dat dergelijke maatregelen een grote weerstand oproepen.

Ik pleit in eerste instantie voor een goede opvolging van de bepaling voor de adviesorganen en voor de autonome gemeente- en provinciebedrijven en voor een toepassingsgebied voor de tweederderegel.

Tegelijkertijd doet dit alles de vraag naar de evenwichtige participatie van mannen en vrouwen in de bestuursorganen van private bedrijven rijzen. Wat mij betreft, sluit dit nauw bij het vorige punt aan. De invoering van een verplicht quotum van 40 procent vrouwen in bepaalde bedrijfscategorieën heeft in Noorwegen tot een spectaculaire stijging van het aantal vrouwelijke bestuursleden geleid. Ik ben enige tijd geleden in Noorwegen

op bezoek geweest. Ik voerde er met een aantal bedrijfsleiders heel hartelijke gesprekken. Daar speelt zich altijd hetzelfde af. Men is tegen het invoeren van quota, tot iemand de moed van de overtuiging heeft ze toch in te voeren. Dan krijg je een maatschappelijk debat, waarbij iedereen heel erg tegen is. Dan worden de quota ingevoerd en dan blijken ze, nog voor ze wettelijk van kracht zijn, een groot effect te sorteren. In Noorwegen is men, ook vanuit werkgeverskringen, de uitdaging aangegaan. De werkgevers zijn er gestart met heel wat initiatieven om vrouwen op te leiden zodat ze zouden kunnen zetelen in die bestuursorganen.

Dat is een schitterend initiatief. De enige bedenking die ik daarbij heb, is waarom men dat niet voordien heeft gedaan, als je ziet in welke miserie we vandaag zitten met betrekking tot bestuursorganen en verantwoordelijkheden en juiste keuzes maken in raden van bestuur van grote bedrijven. Het is toch geen overbodige luxe om mensen op te leiden om in dergelijke bestuursorganen te zetelen.

Die opleidingen zijn blijkbaar nodig omdat men ervan uitgaat dat er onvoldoende opgeleide vrouwen zijn. Dat is, mevrouw Moerman, inderdaad beledigend.

In Noorwegen werd dus die stap al gezet. Ik heb tijdens deze legislatuur een bescheiden stap gezet. Ik beschik niet over de politieke meerderheid in de regering en in het parlement om al een volgende stap te zetten. We hebben wel al een initiatief genomen. Samen met de Voka's van Antwerpen-Waasland en Limburg en met Guberna, het Instituut voor Bestuurders, hebben we een project gelanceerd om bedrijven aan te sporen om aandacht te hebben voor een evenwichtigere participatie van vrouwen en mannen, ook in hun bestuursorganen. Ondanks het enthousiasme van Voka en Guberna stuit het project op bijzonder veel moeilijkheden. Vlaamse bedrijven zijn er absoluut nog niet mee vertrouwd om op deze manier naar hun besturen te kijken.

Ik ben in theorie ook geen voorstander van quota. Ik zou jullie hierover een uur kunnen onderhouden. Maar laat me wel wezen: inzake gendermainstreaming en evenwichtige participatie hebben we quota nodig. En we zullen die ook nodig hebben om ervoor te zorgen dat dit in bestuursorganen het geval is. Daarmee zullen we komen tot een betere economie.

Dat lijkt me een zeer boeiend debat in de aanloop naar de volgende verkiezingen en een uitdaging voor de volgende regering.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Dank u, mevrouw de minister, voor uw heel uitgebreid antwoord. Ik ben heel benieuwd naar de uitkomst van de juridische studie die u

hebt besteld. In een aantal andere juridische materies is het zo dat niet de juridische vorm van een instelling of een bedrijf determineert of een bepaalde wetgeving van toepassing is, maar wel ofwel de samenstelling van het aandeelhouderschap ofwel de financiering.

Ik geef een voorbeeld. De wetgeving overheidsopdrachten is ook van toepassing op instanties die niet behoren tot de publieke sector, maar waar de financiering voor het overgrote deel uit de publieke sector komt. Dat is bijvoorbeeld in het onderwijs zo. Daar heeft men publieke scholen, van gemeenten, steden, provincies en de Vlaamse Gemeenschap, maar ook het overgrote deel van het vrije net, al dan niet confessioneel, wordt door de overheid gefinancierd. Als het overgrote deel van de financiering van de overheid komt, is die wetgeving van toepassing. Dit even ter analogie.

Mutatis mutandis zou je kunnen zeggen dat je die wetgeving kunt toepassen in een privaatrechtelijk georganiseerd bedrijf waar op dit moment 70 percent en binnen afzienbare tijd 100 percent van het aandeelhouderschap in publieke handen is. Als dit niet onmiddellijk in uw vraag naar die juridische studie zit, zou het goed zijn, als het nog kan, om een specifieke bijkomende vraag te stellen. Misschien hoeft u wel helemaal geen bijkomende wetgeving te maken. Het is altijd beter als we dat niet moeten doen, laten we niet overreguleren. Het is misschien de moeite om dit bijkomend in die aan de gang zijnde studie te vragen. Deze kleine subvraag zou een grote impact kunnen hebben.

U hebt gezegd dat wij, als overheid, ons als eerste instantie hebben geconcentreerd op onze eigen winkel. Dat is terecht. Als je elders vraagt om het te doen, roept dat een grote weerstand op. Ik vraag mij af van wie. Zonder namen of personen te noemen: ik zie in de raad van bestuur van Eandis collega's zitten. Misschien kunnen die collega's, die daar weliswaar niet als Vlaams parlements lid zitten, ook eens iets doen. Ik heb er een gedetecteerd die zelfs tot uw politieke partij behoort, mevrouw de minister. Waarom treedt hij als bestuurder niet op om te vragen dat dit van toepassing wordt gemaakt?

Ik vind het fantastisch dat men het Noorse voorbeeld van een opleiding van vrouwen tot bestuurders en beheerders in private bedrijven wil volgen. Ik heb gisterenavond op tv het verslag van de aandeelhoudersvergadering van Fortis gezien. U waarschijnlijk ook. Ik zag daar alleen mannen. Gezien wat u net zegt, speelt nu de bedenking door mijn hoofd dat zij misschien ook beter een opleiding zouden hebben gehad.

Vlaanderen heeft onlangs een financiële instelling, de KBC, uit de ellende geholpen – niet uit haar lijden, maar wel uit haar ellende. Vlaanderen heeft in ruil daarvoor het recht om beheerders aan te duiden. Ik zou willen dat de voorbeeldfunctie van de overheid daar wordt toegepast. Ik

dring er dan ook op aan, mevrouw de minister, dat u vanuit uw horizontale functie en vanuit het principe van de mainstreaming ervoor zorgt dat ook daar via de aanduiding van de overheidsbeheerders naar die pariteit wordt gestreefd.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mevrouw Moerman, ik zal nagaan of we die bijkomende vraag nog aan de studie kunnen toevoegen. Het lijkt me absoluut interessant. Het zal zeker nuttige gegevens leveren om voort te gaan.

Inzake de bank waar u het over hebt, zal ik dat nog eens opnemen. Ik heb me al heel kwaad gemaakt in de regering over een voorgaande benoeming. Dat er in de kern van de regering geen vrouw meer zit, speelt natuurlijk een rol. We moeten er altijd blijven naar streven om vrouwen te hebben op alle echelons, tot en met het hoogste. Ik zal niet nalaten om dat te doen. Zoals u wellicht weet, heb ik een bijzonder slechte reputatie in de Vlaamse Regering als het over dit soort onderwerpen gaat. Ik volhard tot de laatste dag.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Ik steun mevrouw Moerman volledig in haar vraag en de minister in haar antwoord.

Ik ben blij dat u verwijst naar Noorwegen. We verwijzen nogal dikwijls naar de Scandinavische landen in deze materie. We mogen niet vergeten dat daar meer mogelijk is omdat de hele maatschappij vrouwvriendelijker is. Er zijn zeer veel gezinsvriendelijke maatregelen.

We zijn niet voor quota. Misschien ga ik nu tegen mijn partij in, maar dat zijn ze gewoon van mij. Officieel ben ik ook niet voor quota. Men zegt altijd dat vrouwen hun weg moeten zoeken op basis van hun competentie. Ik stel vast dat men die competentie pas opmerkt nadat er quota zijn bepaald. Officieel zijn we tegen, maar ik ben soms ontzettend blij dat we er hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenning en subsidiëring van initiatieven 'conciërges sociale huisvesting' in het kader van de lokale diensteneconomie

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, vorig jaar in mei gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het initiatief dat sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) de mogelijkheid gaf om 25 voltijdse medewerkers uit de sociale economie in te schakelen als conciërges of opzichters in sociale wooncomplexen of -buurten. De doelgroepmedewerkers zouden als conciërges of opzichters worden ingezet om de leefbaarheid van de buurt te verhogen door kleine technische problemen te verhelpen, de woonomgeving mee te onderhouden en net te houden. Daarnaast zullen zij ook fungeren als een soort aanspreekpunt en brugfiguur voor de huurders en verhuurders.

Het initiatief zou worden gefinancierd via een klaverbladfinanciering, deels door de minister van Sociale Economie Van Brempt, deels door minister van Wonen Keulen. Dat zou de sociale huisvestingsmaatschappijen toelaten om de kosten voor deze conciërges in te brengen in het nieuwe financieringssysteem zodat de SHM's geen bijkomende kosten zouden hebben.

Dat werd goedgekeurd in juli. Begin juli werd de oproep voor de indiening van projecten gelanceerd. De doelgroepmedewerkers zijn laagopgeleide, langdurig werkzoekenden, die moeilijkheden ondervinden om op de reguliere arbeidsmarkt aan bod te komen. Tegen 30 september moesten alle voorstellen ingediend zijn.

Mijnheer de minister, u hebt tijdens de bespreking van de beleidsbrief in de commissie laten verstaan dat er zestien projectaanvragen werden ingediend, samen goed voor 29 voltijdse medewerkers. Ondertussen zijn de projecten reeds bekendgemaakt. Mijn eerste vraag is daarmee een beetje achterhaald. De toewijzingen zijn blijkbaar reeds gebeurd. Kunt u een overzicht geven van de projecten en van de goedgekeurde dossiers?

Hoe worden de kosten verbonden aan de aanstelling van conciërges of opzichters ingebracht als genormeerde kost in het kader van de gewestelijke sociale correctie in uitvoering van het nieuwe financieringssysteem NFS2? Wat zijn de voorwaarden en verbintenissen?

Wat is de opdracht van de SHM's? Dienen zij in te staan voor de nodige omkadering, begeleiding en opleiding van de doelgroepmedewerkers? Of wordt hiervoor een beroep gedaan op organisaties binnen de lokale sociale diensteneconomie die hiervoor zijn opgericht en veel meer expertise hebben?

Wat is de concrete invulling van het takenpakket van de doelgroepmedewerkers? Wordt dit afgestemd op de competenties en vaardigheden van de betreffende doelgroepmedewerkers?

Is er bijsturing mogelijk, ook doorheen de looptijd van het project? Zal er een handleiding worden opgesteld die

ter aftoetsing aan de SHM's zal worden voorgelegd, zoals de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen heeft gevraagd?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de beslissing over de erkenning en toewijzing van de projecten is genomen op 29 januari 2009. We spelen dus heel kort op de bal. De ingediende projectaanvragen zijn zowel door het Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie als door mijn afdeling Woonbeleid beoordeeld en geadviseerd.

Het subsidieagentschap heeft de aanvragen beoordeeld aan de hand van de erkenningsvoorwaarden uit het decreet Lokale Diensteneconomie en de voorgelegde begroting.

De afdeling Woonbeleid heeft een advies opgemaakt op basis van de informatie over de concrete invulling van het takenpakket, het voorziene groeitraject en de afstemming met het globale beleid van de initiatiefnemer met betrekking tot het samenleven en de sociale cohesie binnen de sociale wooncomplexen en -wijken.

Daarnaast werd door het Lokaal Forum Werkgelegenheid of door het RESOC een advies gegeven over de beschikbaarheid van de doelgroepwerknemer in de regio, over het belang van de dienstverlening in het kader van het regionale tewerkstellingsbeleid en over het eventueel samenvallen van de dienstverlening met lokale aanbieders.

Het antwoord op uw tweede vraag is van groot belang. Eigenlijk is dit een gratis operatie voor de SHM's. De kosten van de tewerkstelling van de huisbewaarders of conciërges, in het kader van het initiatief lokale diensteneconomie, die door de sociale huisvestingsmaatschappij zelf worden gedragen, kunnen worden ingebracht als genormeerde kost voor de gewestelijke sociale correctie.

Daardoor compenseren wij eigenlijk vanuit Vlaanderen een mogelijk globaal deficit binnen de genormeerde werking van de huisvestingsmaatschappij. Dit is het artikel 18, 10°, van het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 houdende de financiering van de SHM's voor de realisatie van sociale huurwoningen en de daaraan verbonden werkingskosten. De praktische uitwerking werd geregeld via een ministerieel besluit. Dat bepaalt dat het totale bedrag van de bewezen loonen omkaderingskosten voor het invullen van de functie van huisbewaarder kan worden ingebracht. De premies vanuit de lokale diensteneconomie, vanuit de federale overheid of eventuele andere tegemoetkomingen worden uiteraard van dit totaalbedrag afgetrokken. Per voltijds equivalent dat de functie van huisbewaarder uitoefent,

kan er een kost van maximaal 40.000 euro worden ingebracht in de gewestelijke sociale correctie.

De verantwoordelijkheid voor het voorzien van voldoende omkadering en begeleiding van de doelgroepwerknemer ligt bij het initiatief in de lokale diensteneconomie, in dit geval de SHM. De SHM staat als werkgever van de doelgroepmedewerker minstens in voor de dagelijkse begeleiding op de werkvloer. De SHM is immers het meest vertrouwd met de eigenheid van de werkvloer en de wijze waarop de dagelijkse begeleiding dient te gebeuren. Dat blijkt ook wanneer ik de taken opsom. Voor een aantal specifieke omkaderings- en/of begeleidingstaken, waarvoor de SHM zelf niet over de nodige expertise beschikt, kan een beroep gedaan worden op een externe organisatie, zoals een bestaand initiatief lokale diensteneconomie.

De doelgroepwerknemer kan worden ingezet voor een veelheid van taken. Ik denk aan de conciërge zoals sommigen die in hun jeugd hebben gekend in bepaalde appartementsgebouwen of zoals die soms een beetje als karikatuur wordt neergezet in films.

Aan de 'waakzame conciërge' zijn toch ook voordelen verbonden: ondersteunende logistieke, technische of sociale taken, die bijdragen tot het samenleven en de sociale cohesie binnen de wooncomplexen en de wijken. Het kan gaan over het uitvoeren van allerhande klusjes of het verhelpen van kleine technische problemen. Het is voor veel mensen uitermate belangrijk dat in de gemeenschappelijke delen bijvoorbeeld een lamp wordt vervangen zodat ze niet 's nachts of bij valavond door een duistere gang moeten. Het gaat ook over groenonderhoud, opruimen en tegengaan van zwerfvuil en logistieke ondersteuning bij buurtactiviteiten. De doelgroepwerknemer kan bijvoorbeeld de tafels klaarzetten bij een wijkfeest, ervoor zorgen dat er drank is, een micro, een statief of een sprekersstoel en hij kan nadien opruimen. De werknemer is ook een aanspreekpersoon voor bewoners en daardoor een brugfiguur tussen de huurders en de verhuurmaatschappij. Verder gaat het over het ondersteunen van participatieve initiatieven. Dat is een doodoener waaronder je alle taken kunt plaatsen, maar iedereen voelt aan dat het gaat om veel nuttige taken. Het heeft toegevoegde waarde.

Het potentiële takenpakket werd bewust ruim omschreven, zodat de concrete invulling optimaal afgestemd kan worden op de competenties van de doelgroepmedewerker. In de erkenningsaanvraag wordt aangegeven in welke specifieke taken wordt voorzien. Daarnaast wordt vermeld op welke wijze dit takenpakket verder zal evolueren in afstemming met de ontwikkelde vaardigheden van de doelgroepwerknemer.

Mevrouw Hostekint, de erkenning als initiatief lokale diensteneconomie en de toewijzing van het aantal voltijdse doelgroepmedewerkers wordt in eerste instantie gegeven voor een periode van vier jaar. Na deze periode

kan de erkenning worden verlengd voor onbepaalde duur. Een bijsturing van het project tijdens de looptijd is mogelijk. Met het oog op de concrete taakinvulling werd in het aanvraagdossier een groeitraject voorgesteld. Andere wijzigingen moeten worden gemeld. In het geval van een ingrijpende wijziging in het project kan een nieuwe erkenningsaanvraag nodig zijn.

Er werden, naar aanleiding van het lanceren van de oproep, een handleiding en een modelaanvraagformulier uitgewerkt om geïnteresseerde SHM's te informeren en te ondersteunen bij het indienen van een aanvraag. De handleiding werd vooraf afgetoetst bij de koepelorganisatie, de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH).

Mevrouw Michèle Hostekint: Bedankt voor uw antwoord, mijnheer de minister. Met dit project is een nuttig instrument uitgewerkt ter ondersteuning van de taken van de SHM en ter ondersteuning van de leefbaarheid in de wijken en in de complexen. Bovendien genereert het geen bijkomende kosten voor de SHM's.

Ik had gehoopt, mijnheer de minister, om een overzicht te krijgen van de projecten die zijn goedgekeurd.

Minister Marino Keulen: Dat kunt u krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenningsronde van de sociale huisvestingsmaatschappijen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, enkele dossiers wachten nog op uitvoering tijdens deze legislatuur. Ik denk aan de erkenningsronde van de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's). Dat is geen onbelangrijk dossier. In het Vlaamse regeerakkoord hebben we ingeschreven dat we moeten komen tot professionele woonmaatschappijen of op zijn minst sterke samenwerkingsverbanden. Een verdere professionalisering van de huisvestingssector, waarbij we moeten streven naar minder maar sterkere SHM's, is erg belangrijk. We moeten inderdaad aansturen op die fusieoperatie om de capaciteit te versterken.

Met de operatie Beter Bestuurlijk Beleid werd de bevoegdheid tot erkenning van SHM's overgedragen naar de Vlaamse Regering. In uitwerking van artikel 40 van de Wooncode moest in 2008 al een nieuwe erkenningsronde

worden georganiseerd. Sindsdien hebben we daar niet meer zo heel veel van gehoord, behalve dat de criteria nog moesten worden vastgelegd en dat het kader van de erkenning en de prestatiebeoordeling halverwege een onderzoeksopdracht werd toegekend aan het Steunpunt Ruimte en Wonen (SRW). Dat moest dan een onderzoek doen naar goed onderbouwde beoordelingscriteria waaraan de SHM moet voldoen voor erkenning en om professioneel te kunnen werken. Dit onderzoek moest eigenlijk eind 2008 aflopen. Het steunpunt had in een werkgroep al een voorstel uitgewerkt met betrekking tot die erkenningen.

Mijnheer de minister, u hebt laten uitschijnen dat het doel van de erkenningen, naast het toezicht op de wettelijkheid, er ook in bestaat toezicht te houden op de geleverde prestaties van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Er zou een prestatie-meetsysteem worden uitgewerkt met erkenningscriteria en minimumcriteria.

Het is onze overtuiging – ik heb het al meerdere keren gezegd in deze commissie – dat een erkenningsronde zeer belangrijk is en ook zeer objectief moet gebeuren. Enkel de maatschappijen die goed werken of duidelijk de goede richting zijn ingeslagen, zouden mogen worden erkend. De rest zou er onherroepelijk uitgeselecteerd moeten worden. Voor onze dienstverlening naar klanten en burgers is dat heel belangrijk, zodat we tot een heel transparant bestuur komen en daardoor sterkere huisvestingsmaatschappijen krijgen die meer capaciteit kunnen genereren.

Mijnheer de minister, zijn de resultaten van het onderzoek van het Steunpunt Ruimte en Wonen, met betrekking tot de beoordelingscriteria, u bekend? Het zou worden afgerond eind 2008.

Welke criteria zou u overnemen? Welke maatregelen koppelt u aan de uitkomsten van de beoordelingscriteria? Bent u van plan om nog tijdens deze legislatuur het erkenningsbesluit te nemen? We zijn ondertussen februari; de legislatuur reikt niet meer heel ver. Zult u de criteria nog tijdens deze legislatuur afbakenen? Wat is de vooropgestelde timing hiervoor?

Mijnheer de minister, hoe zal de erkenning uiteindelijk verlopen? Wie zal de SHM's beoordelen? Hoelang zal de erkenning gelden? Zijn er tussentijdse evaluaties gepland? Wat is de beroepsprocedure voor SHM's?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Collega's, ik denk dat we een heel mooi palmares hebben opgebouwd als het gaat over wonen, als men ziet waar we stonden toen we in 2004 samen zijn gestart en waar we vandaag staan. Ik denk dan aan het nieuwe kaderbesluit Sociale Huur, het nieuwe financieringsstelsel, de ongelooflijk hoge investeringsritmes om nieuwe woningen te bouwen, zelfs in die mate dat de sector het geld niet opkrijgt. Ik denk aan

de Wooncode, waar ontzettend veel over te doen is geweest, aan alles wat te maken heeft met lokaal woonbeleid en hoe we dat implementeren in de rest van Vlaanderen. Dat is een substantieel positieve balans. Men kan voor of tegen mij zijn, voor of tegen het beleid, maar dat moet men wel erkennen.

Met de erkenningen zijn we nu volop bezig. Het is ook een stappenplan, een groeiproject. Dat doet men niet van vandaag op morgen. De continuïteit is belangrijk, maar daarnaast moeten we de performantie en de professionaliteit bewaken.

Mevrouw Hostekint, u raakt hier een van de belangrijkste dossiers aan die momenteel lopen. Ook in mijn beleidsbrief geef ik aan dat vanuit het Vlaamse woonbeleid wordt gestreefd naar sterke huisvestingsmaatschappijen. De SHM's dienen te evolueren naar sterke professionele organisaties, die een groter aanbod aan woningen realiseren en een efficiënt en klantvriendelijk beleid voeren. Van hen wordt een grotere mate van zelfsturing en interne controle verwacht.

Daarom heb ik eind 2007 het onderzoek 'Performantiecriteria voor de werking van de sociale huisvestingsmaatschappijen' opgestart, met als doel aan de Vlaamse Regering criteria voor te stellen in het kader van de erkenning en prestatiebeoordeling van SHM's. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Programma Steunpunten Beleidsrelevant Onderzoek, Steunpunt Ruimte en Wonen. Binnen het onderzoek werd een kader ontwikkeld dat de verwachtingen van de Vlaamse overheid ten aanzien van de SHM's concretiseert. De meeste strategische doelstellingen, zoals beschikbaarheid aan woningen, woonzekerheid, woonkwaliteit, zijn afgeleid uit de Vlaamse Wooncode. Andere strategische doelstellingen zoals klantgerichtheid en professionele en autonome huisvestingsmaatschappijen komen rechtstreeks uit het regeerakkoord. De operationele doelstellingen maken concreet hoe de strategische doelstellingen gerealiseerd kunnen worden.

Op basis van deze doelstellingen werd in overleg met de sector van de sociale huisvesting een ontwerp van prestatie-meetsysteem ontwikkeld, want men moet een aantal methodieken hebben om te zien of men goed presteert of niet. Men kan moeilijk zeggen dat grote maatschappijen per definitie goed en professioneel zijn en dat de kleintjes amateurs zijn. Na zes jaar in deze sector actief te zijn, heb ik op het terrein al van alles meegemaakt. Meestal zijn het goede maatschappijen. Ik heb kleine gezien die super zijn, maar ook grote waarvan ik direct zaken zag die beter kunnen.

In samenwerking met vertegenwoordigers van de huur- en koopsector werd voor elk van de strategische en operationele doelstellingen voor de huisvestingsmaatschappijen een set van goede en objectief meetbare indicatoren samengesteld. Naast de kwantitatieve indicatoren, zal het

prestatie-meetsysteem ook aangevuld worden met kwalitatieve elementen, zoals documentanalyses, vragenlijsten en gesprekken met betrokkenen. Een visitatiecommissie met onafhankelijke beoordelaars zal de sociale huisvestingsmaatschappijen op basis van deze indicatoren beoordelen.

Om het model van beoordeling aan de hand van een visitatiecommissie uit te testen op het terrein, zijn in de loop van het najaar 2008 pilootvisitaties georganiseerd bij een vijftal SHM's. Dat zullen ook een soort proeftuinen zijn, om het in onderwijstermen te zeggen, waarmee we van start gaan. De bedoeling van deze pilootvisitaties was niet effectief de prestaties te meten van de betrokken SHM's, maar wel om de methodiek uit te proberen.

De conclusies van de pilootvisitaties worden momenteel door de administratie en het steunpunt verwerkt in een evaluatierapport. De onderzoekers zullen in de eerste helft van dit jaar het onderzoeksproces nog voortzetten, meer bepaald via de aanpassing van de indicatoren en databank op basis van de conclusies van de visitaties en de verdere ondersteuning bij de implementatie van het systeem van prestatiebeoordeling via visitaties.

Ik zal dan ook op basis van de uitkomsten van de prestatiebeoordeling een aantal maatregelen voorstellen. Het intrekken van de erkenning is een van die maatregelen. Het is wel de meest drastische. Een dergelijke maatregel is slechts te nemen in uitzonderlijke omstandigheden en moet worden beschouwd als het laatste middel, nadat alle andere maatregelen hebben gefaald. Er zal ook worden voorzien in een matrix van maatregelen, met zowel positieve als sturende instrumenten. Zo zullen SHM's die onvoldoende presteren, eerst de gelegenheid krijgen om door middel van een verbeterplan hun prestaties te verbeteren. De bedoeling is om de SHM's om de vier jaar te bezoeken. De visitatiecommissie zal op basis van de prestatiebeoordeling een rapport opmaken en dat vervolgens overmaken aan de SHM. Die kan dan reageren op de conclusies van het rapport. Het is immers belangrijk dat er sprake is van een tegensprekelijk debat en dat de rechten van de verdediging worden gerespecteerd. De visitatiecommissie zal dan ten slotte een uiteindelijk advies overmaken aan de bevoegde minister.

Het prestatie-meetsysteem zal tegelijkertijd diverse functies vervullen. Het instrument biedt de overheid informatie ter voorbereiding en evaluatie van het beleid. Ook laat een prestatie-meetsysteem de SHM toe het eigen functioneren te beoordelen en bij te sturen. Het kan bijdragen tot het verduidelijken van de verwachtingen ten aanzien van de maatschappijen, en zo tot een sterkere zelfsturing. Voor de Vlaamse overheid is het ten slotte ook een instrument om de prestaties van de SHM's te beoordelen.

Ik kom tot de tweede vraag. Het nieuwe erkenningsbesluit wordt momenteel binnen mijn administratie voorbereid. In een werkgroep van onderzoekers en ambtenaren onder

leiding van mijn kabinet werd op basis van het model van prestatiebeoordeling een voorstel van erkenningsbesluit uitgewerkt. De erkenningsronde zal dus bestaan uit een prestatie-meetsysteem, waarin in een eerste fase zowel meetbare elementen, zoals financiële indicatoren en het uitvoeren van een uitvoeringsprogramma, als niet-meetbare elementen, zoals klantgerichtheid en bewonersparticipatie, zitten. Dat zit daar dus allemaal in. Het gaat over de werking in haar geheel, dus het eigenlijke huren, bouwen en verhuren, maar ook belangrijke randelementen als de bewonersparticipatie, de klantgerichtheid en het financiële beleid. Het is de bedoeling in de toekomst ook de niet-meetbare elementen te kunnen kwantificeren. Momenteel werkt het Steunpunt Ruimte en Wonen aan een meetinstrument voor klanttevredenheid en voor bewonersparticipatie.

Het erkenningsbesluit zal de nodige stimulansen bevatten om te komen tot performante en professionele maatschappijen. Het zal tevens in een groeitraject voorzien en de nodige ruimte creëren voor de maatschappijen om zich te richten op het vereiste performantieniveau.

Mevrouw Hostekint, het verheugt me deze vraag te hebben gekregen, want zoals u ziet, zijn er al tal van zinvolle stappen gezet om te komen tot goed onderbouwde beoordelingscriteria waaraan SHM's moeten voldoen voor hun erkenning en om professioneel te werken. Zoals u zelf al aangaf, moet de nieuwe erkenningsronde gewetensvol en objectief kunnen gebeuren. Dat neemt tijd in beslag, eerlijk gezegd. We nemen daar dus onze tijd voor, maar we zitten niet stil: op het terrein is er ondertussen heel wat gebeurd en is er ook heel wat aan het bewegen.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U bent uw betoog begonnen met de verklaring dat er al heel veel is gerealiseerd in deze legislatuur, en daarna hebt u me enigszins overdonderd met heel veel technische uitleg, maar ik meen te mogen afleiden dat dit er deze legislatuur niet meer komt. Ik hoor u zeggen dat dit wordt voorbereid. Ik heb ook geen antwoord gehad op mijn vraag over de timing. Het is februari. Is het uw bedoeling die criteria nog deze legislatuur af te bakenen?

Minister Marino Keulen: Deze legislatuur moeten we ervoor zorgen dat we het kader hebben, om in een volgende legislatuur die stappen te zetten. Zelfs in die volgende legislatuur zal dat moeten gebeuren in een tijdsbestek van vijf à zes jaar. Het is niet dat dit niet sneller kan, maar eerst moeten we ons standaardenkader hebben en een aantal functies kunnen meten. Nogmaals, hoe kunnen we klantgerichtheid meten? Ondertussen zijn we die standaarden helemaal op punt aan het stellen. Vervolgens zullen we die maatschappijen moeten evalueren. Als we de huur- en de koopsector samen beschouwen, gaat het

over meer dan honderd maatschappijen. Die zullen allemaal moeten worden bezocht en geëvalueerd. Dan is er nog het recht op verdediging. Daarna is er de stap van de erkenning.

Ik zou graag dat debat aangaan, maar denken dat we dit op één jaar kunnen doen, zou getuigen van een onrealistisch verwachtingspatroon. Het zou eigenlijk ook leiden tot tal van ongelooflijk negatieve effecten op het terrein. We zullen daar dus zeker vijf à zes jaar voor nodig hebben, en dan mag er onderweg nog niets mis gaan. We hebben nu echter een meer dan goede aanzet gegeven om te komen tot het in de praktijk bezoeken en evalueren van al die maatschappijen. We zullen daarbij hun verhaal horen en op een bepaald ogenblik de stap zetten naar erkenning. Ondertussen zullen we op het terrein ook stimulansen geven om al samen te werken, om te fuseren, om eventueel te komen tot gemengde maatschappijen, die zich bezighouden met huur en koop.

Ondertussen gebeurt dat ook. Ik verwijs naar het project Woonhaven in Antwerpen. U kunt daar voor of tegen zijn, maar al die huisvestingsmaatschappijen werken daar nu als één maatschappij. Dat is historisch. Vroeger was daar sprake van een zekere politieke verkaveling, tot aan de huisnummers. Bepaalde straten waren van Huisvesting Antwerpen, andere van ABC Wonen. Dat is vandaag doorbroken, ook omdat het beleid ondertussen niet stilzit op het terrein. Als er kansen zijn, geven we impulsen ter zake.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toepassing van de nieuwe huurwet inzake de affichering van de huurprijzen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 2007 is er een nieuwe Huurwet. De bedoeling van die wet was huurders beter te beschermen, discriminatie moeilijker te maken en de prijzen toch enigszins onder controle te houden. Een van de nieuwe maatregelen is het terugbrengen van de huurwaarborg van drie tot twee maanden. Een andere nieuwe maatregel bestond erin dat verhuurders de prijs van hun pand of woning voortaan duidelijk zichtbaar moeten afficheren als die te huur wordt aangeboden.

De nieuwe Huurwet bepaalt eveneens dat het de gemeenten en de steden zijn die de affichering dienen te controleren en te sanctioneren door het opleggen van een boete tussen 50 en 200 euro. Alvorens een gemeente een gemeentelijke administratieve sanctie kan invoeren, moet ze haar politiereglement wijzigen om de overtredingen te kunnen vervolgen en administratief beteugelen.

De affichering moet bijdragen tot transparantie op de huurmarkt zodat de kandidaat-huurder een vergelijking van de huurprijzen kon maken. De maatregel vormde ook een belangrijke bescherming voor de huurder tegen het mondeling opdrijven van een huurprijs om selectief kandidaat-huurders te weren.

Anderhalf jaar na de invoering blijkt de toepassing van affichering van de huurprijs nagenoeg dode letter. Ook het toezicht op de naleving van de affichering van de huurprijs wordt helemaal niet toegepast. Blijkbaar weigeren heel wat steden en gemeenten de affichering van de huurprijzen te controleren en te sanctioneren.

Mijnheer de minister, hoeveel steden of gemeenten sanctioneren de affichering van de huurprijzen? Heel wat steden en gemeenten oefenen de controle op de toepassing van de nieuwe Huurwet in verband met de affichering van de huurprijzen niet toe of weigeren die toe te passen. Hoe denkt u dit te verhelpen en te sanctioneren, aangezien u toch de minister van Binnenlandse Aangelegenheden bent en dus toezicht houdt op steden en gemeenten? Heel wat steden en gemeenten halen het argument van personeelsgebrek aan als de reden om het controle- en sanctioneringsrecht niet uit te oefenen. Bent u bereid maatregelen te nemen zodat ook dit excuus vervalst om de toepassing van de nieuwe Huurwet te concretiseren?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, CD&V is nooit grote voorstander geweest van de affichering van de huurprijzen om verschillende redenen. Ik wil de discussie die in het federale parlement is gevoerd, hier niet overdoen, maar wij denken dat dit niet bijdraagt tot het doel dat men nastreeft, namelijk het bestrijden van discriminatie en racisme. Wij denken dat er andere instrumenten zijn. Racisme en discriminatie zijn verwerpelijk, maar wij denken dat het afficheren van de huurprijzen hieraan niets verandert. Bovendien legt men nog bijkomende verplichtingen op aan eigenaars die willen verhuren. We weten allemaal dat we zeer voorzichtig moeten zijn omdat het aantal huurwoningen op de privémarkt al zeer beperkt is en steeds meer eigenaars afhaken.

Wij denken dat er andere instrumenten zijn om te vermijden dat men bepaalde doelgroepen zal discrimineren. Wij denken ook dat men door het afficheren van de prijzen, de huurprijzen zal verhogen. De eigenaar zal een hogere prijs afficheren om zo een bepaalde doelgroep af te weren. Het is veel beter om op gewettigd niveau de huurcontracten te registreren. Als we vaststellen dat er in bepaalde regio's een tekort is aan betaalbare huurwoningen, kunnen we daarop inspelen en meer investeren in sociale huurwoningen.

Wij blijven een groot probleem hebben met het afficheren van huurprijzen omdat wij ervan overtuigd zijn dat we op deze manier het doel niet bereiken.

De voorzitter: Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ook wij zijn zeker geen voorstander van het afficheren van de huurprijzen. Ik heb u daarover op 1 maart 2007 een vraag gesteld, toen het ontwerp in de Kamer voorlag en er het onderwerp van heftige discussies was. Ik heb u gevraagd welke weerslag dit kon hebben op de sociale huurmarkt.

De reacties uit de sector waren unaniem negatief. De reactie van het Algemeen Eigenaars- en Mede-Eigenaars Syndicaat zal u minder verbazen, maar ook de huurdersbonden waren zeer negatief. Mevrouw Van Beurden van de Turnhoutse Huurdersbond vreesde dat de Huurwet een negatief effect zou hebben. Ze stelde: "Volgens mij gaan veel verhuurders hun prijzen verhogen om kansarmen en allochtonen af te schrikken. Bij elke wetswijziging die de verhuurder nieuwe verplichtingen oplegt of die bepaalde strafmaatregelen invoert, zien we een inkrimping van de huurmarkt." Ik denk dat we mevrouw Van Beurden zeker niet kunnen verdenken van het willen bevorderen van enige vorm van racisme. Ik denk dat ze gelijk heeft. De maatregel – die, zoals mevrouw Hostekint ook zegt, goed bedoeld is – bedoelt een bescherming te zijn voor de verhuurder tegen het mondeling opdrijven van de huurprijs om selectief kandidaat-huurders te weren. Het is een duidelijke maatregel, maar waarvan men op voorhand kon zeggen dat hij zijn doel zou missen omdat men via achterpoortjes de huurprijzen zwaar zou kunnen verhogen.

De maatregel is als onderdeel van de 'vuilbakwet' goedgekeurd op 28 mei 2007. U hebt toen geantwoord dat u niet bevoegd was, maar dat de huurzaken na de volgende staatshervorming naar Vlaanderen zouden komen. Ik heb toen gezegd dat ik er zeer blij mee was. Die nieuwe staatshervorming is er nog altijd niet. De gemeenten hebben hun bezwaren geuit tegen de administratieve rompslomp. Onze burens hiernaast zitten nu al meer dan twee jaar te sukkelen en te strompelen. Ik zou begrip willen vragen voor de gemeenten die hun politieverordening niet aanpassen omdat ze denken dat het binnenkort toch zou kunnen gaan veranderen. Samen met de heer Dehaene pleit ik ervoor om tijdens deze onzekere toestand geen sanctionerende maatregelen te nemen tegen de gemeenten.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik ben daar nog altijd niet bevoegd voor. Ik heb daar dus niets aan te zeggen. In dit huis is het traditie dat we heel veel praten over zaken waar we niet bevoegd voor zijn. Ik zal die traditie

trachten te respecteren. Dat maakt natuurlijk dat alles wat ik daarover zeg, heel betrekkelijk is. Men citeert ook verkeerd.

Het gaat om een wet van minister Onkelinx. Men speelde zelfs met de blokkering van de huurprijzen. Dat zou een ramp zijn geweest voor de huurder. Als alle verhuurders afhaken, is er geen privéhuurmarkt meer. Voor sommige mensen is dat blijkbaar niet zo direct duidelijk. Huurder en verhuurder zijn lot- en bondgenoten. We hebben dat voornemen toen kunnen afblokken. Deze bepaling werd toen opgenomen. U moet echter goed lezen wat daarin staat. In het artikel wordt vermeld dat de gemeenten de inbreuken op deze verplichting als gecentraliseerde besturen kunnen vaststellen, en zelfs vervolgen en bestraffen. Ik krijg daar altijd vragen over. Om een of andere reden wil men dat blijkbaar niet lezen. Ze kunnen dat doen, maar ze moeten dat niet doen. Dat werkwoord maakt een wereld van verschil. Bij citaten is het heel belangrijk dat ze correct zijn. Op dit punt ben ik zeer zeker van mijn zaak. Ik heb dat trouwens ook gezegd naar aanleiding van de actuele vragen in het Vlaams Parlement.

Zoals al gezegd, gaat het om een federale wet, waardoor het niet aan mij is om uitspraken te doen over de wenselijkheid van bijkomende initiatieven hierover. Het is alleszins wel zo dat de federale wet alleen stelt dat de gemeenten kunnen controleren of sanctioneren. Ze worden daartoe niet verplicht. Ik zie dan ook niet in hoe ik, als toezichthouder, een gemeente kan sanctioneren. Want dat speelt wel. Ook voor federale en Europese wetten moet ik erover waken dat ze door de gemeenten worden toegepast. Men laat de gemeente echter de keuze. In de tekst gaat het duidelijk niet om een verplichting. Ik kan de gemeenten dan ook niet sanctioneren omdat ze niet nagaan of de affichering wel degelijk is gebeurd zoals omschreven in de wet. De federale wetgever heeft er expliciet voor gekozen de steden en gemeenten hierin vrij te laten. Dat blijkt ook duidelijk uit de stukken.

Het klopt dat heel wat gemeenten en steden dergelijke bijkomende taken niet zien zitten, omdat er ook geen bijkomende financiële middelen voor zijn uitgetrokken voor de uitoefening van deze bijkomende taken door de federale wetgever. Dat was ook de boodschap die de heer Jef Gabriëls als voorzitter van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg) gaf.

Zonder in de plaats te willen treden van de andere bevoegdheidsniveaus zeg ik dat de federale wetgever mogelijk zou kunnen onderzoeken of bijkomende middelen voor de uitoefening van deze taken zijn aangewezen. Hij is bevoegd, hij heeft die wetgeving uitgevaardigd. Hij laat de gemeenten en steden vrij. Men heeft er bewust voor gekozen om de gemeenten en steden geen verplichting op te leggen. Dat blijkt ook

uit de stukken en bespreking. De vraag wordt dan ook best bij de burens gesteld. Van het moment dat men mensen de keuze laat, is elk debat over het al dan niet opvolgen van iets dat in die wet staat een discussie voor de galerij. Daar kunnen we de tijd mee vol maken. We hebben dat instrument niet in onze handen.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou willen reageren op de collega's die hun ongenoegen over deze wet hebben laten blijken. De vraag is niet of men voor of tegen is. De wet werd goedgekeurd in het federale parlement. Mijnheer de minister, u hebt er de nadruk op gelegd dat het een wet van minister Onkelinx is. Ze werd echter wel goedgekeurd door een meerderheid, waar ook uw partij deel van uitmaakte. Ik ga ervan uit dat de diverse partijen daar dan ook de verantwoordelijkheid voor opnemen.

U maakt er zich ook een beetje gemakkelijk van af als u zegt dat de steden en gemeenten de keuzevrijheid hebben. Het wordt nu eenmaal gevraagd dat er wordt geafficheerd. De gemeenten kunnen al dan niet sanctioneren. U zou de gemeenten natuurlijk ook kunnen stimuleren of aanzetten om dat te doen. Als het de intentie van de wetgever is om die affichering op te leggen, en men stelt vast dat heel weinig steden en gemeenten dat doen, dan zou men minstens een stimulans kunnen geven om dat te doen.

Minister Marino Keulen: De discussie ging over de vraag waarom die 'verplichting' niet werd opgevolgd. Er is echter geen verplichting. De stimuli moeten komen van degene die de wet uitvaardigt. In dit geval is dat de federale overheid. Het is niet correct te stellen dat we nu ook al de kosten moeten dragen van federale taken. Wettelijk is dat niet juist. U kunt me dat niet vragen. De budgetten voor huisvesting zijn het meest gestegen, namelijk met 57 procent. Men kan dat meten en controleren. Als u me nu vraagt om te zorgen voor die stimuli, dan is dat wettelijk niet correct. Het debat over de vrije keuze moet federaal worden gevoerd.

Als men de bevoegdheid niet heeft, moet men geen verwachtingen creëren bij mensen. Ze krijgen dan het gevoel dat we spelletjes spelen. Ik ben de laatste om u daarvan te betichten. Daarvoor ken ik u te goed. We moeten dit debat echter afronden. We bewandelen nu bijna dat pad. En dat willen we niet.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Minister Keulen heeft er voldoende de nadruk op gelegd dat het om 'kunnen' en niet om 'moeten' gaat. In wetgeving zijn vaak de kleine woordjes uiterst belangrijk, zoals 'kunnen', 'moeten', 'en', 'of'. Het zijn zeer belangrijke verschillen. Men kan niet aan de minister zeggen dat hij de gemeenten moet

verplichten, als in de wetgeving 'kunnen' staat. Het is de vrijheid van de gemeente om te kiezen of ze dat wil invoeren of niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de leefbaarheid in en rond de Antwerpse Silvertopblokken en de lessen die daaruit getrokken kunnen worden voor het Vlaamse socialehuurbeleid

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, Vlaanderen heeft grote bedragen geïnvesteerd in de renovatie van de Antwerpse Silvertopblokken. We zijn die trouwens met onze commissie gaan bekijken. De vernieuwde Antwerpse Silvertopblokken werden door uzelf al verschillende keren aangehaald als voorbeeld voor sociale woonblokken in heel Vlaanderen. Het toewijzingssysteem van de Silvertop met zijn quotasysteem zou volgens u zorgen voor een evenwichtige sociale mix en een leefbare woonomgeving.

In oktober 2007 stelde u in het Vlaams Parlement: "In de Silvertop is een aangepast intern toewijzingsreglement ontworpen vanuit de bekommernissen om een goede mix in het torengedouw te huisvesten. Er is nu een mix van werkenden en niet-werkenden, van jonge gezinnen en gepensioneerden. Ik denk dat het het model is dat voor de rest van Vlaanderen opgeld moet maken."

De Antwerpse burgemeester Janssens stelde recenter, tijdens de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement van 15 oktober 2008, nog: "Mijnheer de minister, ik wil u hier publiek bedanken voor het renoveren van de drie blokken van het Silvertopcomplex, waarin Vlaanderen ongeveer 25 miljoen euro heeft geïnvesteerd. Men heeft een toewijzingsreglement toegelaten dat de leefbaarheid van die blokken op lange termijn garandeert en belet dat de investering op vijf jaar teniet zou worden gedaan."

Ondertussen blijkt er in modelwoonblok Silvertopblok 1 in de Jan Denucéstraat 11, toch een en ander mis te gaan. Een honderdtal mensen van het eerste vernieuwde Silvertopblok spreekt van enorme overlast in en rond de complexen en trok in december vorig jaar zelfs met een petitie naar de huisvestingsmaatschappij Woonhaven, waarover we het daarstraks al hebben gehad, waarbij zij wijzen op het feit dat de leefbaarheid in dit woonblok ernstig verstoord is. Onderaan op het

petitieformulier vermelden zij: “Wij hebben als huurders al een nieuwe slogan voor het mooie Silvertopgebouw: ‘Van buiten blinken, van binnen stinken’. Op één jaar tijd werd de Silvertop een nest, vuil en fettig.”

Zij maken melding van herhaaldelijke geuroverlast door wildplassen in liften en inkomhal, spuwen op de bespiegelde wand in de lift, sluikestorten in de lift en de benedengangen, inbraken in inmiddels al 11 kelders, sluikestort in het containerstraatje enzovoort. Mondeling meldde men me overigens nog dat er ook op de parking van de Silvertopblokken reeds een vijftiental inbraken in wagens hadden plaatsgevonden en dat ook de aanwezige winkel en het aanwezige architectenbureau al geconfronteerd werden met inbraken, met veel kosten tot gevolg.

Sommige huurders spreken ondertussen ook over getto-vorming. In het tweede gerenoveerde blok zijn blijkens de namen op de deurbellen en de brievenbussen naar schatting ongeveer 80 percent van de appartementen toegewezen aan allochtonen van niet-Europese origine. Aan de petitie van de bewoners van de Silvertop werd geen gevolg gegeven. Meer nog, de initiatiefnemers werden, naar eigen zeggen, de mantel uitgeveegd door de aanwezige sociale assistenten. Blijkbaar mag het plaatje van de Silvertop als voorbeeld voor heel Vlaanderen, niet verstoord worden.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de genoemde feiten in de eerste Silvertop, nochtans door de minister gepresenteerd als modelblok? Bent u op de hoogte van de genoemde petitie? Erkent u dat het met de leefbaarheid in de Silvertop de verkeerde richting uitgaat? Hebt u al overlegd gepleegd met de directie van Woonhaven Antwerpen met betrekking tot de leefbaarheid in de Silvertopblokken? Welke conclusies verbindt u aan de gebeurtenissen in de Silvertop met betrekking tot het Vlaamse leefbaarheids- en toewijzingsbeleid in de sociale huisvesting? Welke initiatieven zult u desgevallend nemen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Penris, u gaat er nogal tegenaan. Het pakt me bijna op de adem. Ik ben ondertussen wel wat gewoon en ik houd ook van een pittig debat, maar ik vind dit een beetje vreemd. Nog niet zo heel lang geleden ben ik op werkbezoek gegaan in de Silvertopblokken. Ik heb daar vooral een heel mooie realisatie gezien. Als het woord metamorfose ergens op zijn plaats is, vind ik het wel daar. Ik heb de situatie gezien, voordien en nu. Dat is het voordeel als je bijna gedurende zes jaar verantwoordelijk bent voor een sector. Dat is een wereld van verschil. Ik vind dat de huisvestingsmaatschappijen onder leiding van schepen Leen Verbist, die van een andere politieke strekking is dan ik, en de heer Benny Fourier, prachtig werk hebben gedaan met de raad van bestuur en alle medewerkers van

de huisvestingsmaatschappijen. Ik denk dat dit een voorbeeld is dat aantoonde dat sociale huisvesting in een torengedouw wel kan.

Ik vind de vraag een beetje vreemd. Ik kom geregeld in Antwerpen, de meeste collega's weten dat, en u ook, mijnheer Penris, maar dit is me voordien nooit gesignaleerd. Door de manier waarop u het brengt, lijkt het alsof er onderhuids iets sluimert, bijna als een voorbode van een volksopstand. Gelukkig is dat niet het geval. Toen ik daar was, heb ik spontaan met mensen gesproken. Men zou kunnen denken dat men het huurderspubliek had geselecteerd, maar dat was niet het geval. Die mensen zijn tevreden en erkennen dat er de laatste jaren door de overheden en de huisvestingsmaatschappij gigantisch veel is geïnvesteerd. Daar is de overheid in al zijn hoedanigheden, als huisvestingsmaatschappij maar ook als stadsbestuur en als Vlaamse overheid, niet in gebreke gebleven. Men heeft de buidel serieus opengetrokken en zwaar geïnvesteerd.

Ik was dus niet op de hoogte van de problemen in de gerenoveerde Silvertopgebouwen, zoals u die mij beschrijft. Ik heb ook geen weet van een petitie. Naar aanleiding van uw vraag hebben mijn medewerkers contact opgenomen met de verantwoordelijken van de huisvestingsmaatschappij Woonhaven, die de vroegere huisvestingsmaatschappijen van Antwerpen vervangt. Woonhaven heeft mijn medewerkers laten weten dat de leefbaarheid in de Silvertop in het algemeen er sterk op vooruit is gegaan sinds de grondige renovatie en de wijziging op basis van de afwijkende toewijzingsregels. Er zijn inderdaad nog altijd problemen. Ik zou de waarheid geweld aandoen indien ik zou zeggen dat het nu enkel rozengeur en maneschijn is. Dat is absoluut niet het geval. Er wordt echter wel aan gewerkt. Zo zijn er problemen van technische aard, met de verluchting en met de automatische deuren. Daar wordt volgens Woonhaven werk van gemaakt. Men laat dat niet op zijn beloop. Deze problemen worden aangepakt. Bovendien wordt er ook opnieuw een bewonersoverleg gepland, begin deze maand, waarbij de problematiek en het thema van de leefbaarheid opnieuw op de agenda staan.

Wat de leefbaarheid in de Silvertop betreft, vertrouw ik op de informatie die ik van Woonhaven heb gekregen. Ik zie dan ook niet meteen aanwijzingen dat het met die leefbaarheid de verkeerde kant zou uitgaan. Ik heb gezegd dat de situatie niet ideaal is. Er zijn verbeterpunten waaraan gewerkt moet worden. Daar wordt ook werk van gemaakt. Dat betekent echter niet dat de bestaande problemen niet worden erkend. Wanneer mensen samenleven in een blok van tweehonderd appartementen, dan zijn ongemakken en kleine leefbaarheidsproblemen uiteraard onvermijdelijk. We zullen de problemen nooit volledig kunnen oplossen door de toepassing van de afwijkende toewijzingsregels alleen.

Om die reden wordt in het kaderbesluit Sociale Huur benadrukt dat de afwijkende toewijzingsregels een facet zijn, naast andere maatregelen die genomen moeten worden in een globaal leefbaarheidsplan. Samenwerkingsverbanden met andere diensten en instanties zijn daarbij aangewezen. Ik denk dan aan een regelmatig overleg met de lokale politie, de groendienst, het opbouwwerk en de jeugdwerking. Al deze instanties worden bij dat overleg betrokken om in deze microgemeenschap van tweehonderd gezinnen de leefbaarheid en de kwaliteit van het samenleven gunstig te beïnvloeden. Er moet dus integraal worden gewerkt. Dat is wat Woonhaven en de stad Antwerpen met de opmaak van hun toewijzingsreglement beogen. We hebben toegelaten dat er naast niet-werkende mensen die leven van een vervangingsinkomen, ook werkenden wonen. We hebben de inkomensgrenzen dan ook opgetrokken. We willen daarmee het beeld geven van een samenleving waarin mensen, naast een vervangingsinkomen, ook een inkomen halen uit werk als arbeider, bediende of zelfstandige.

Zonder afbreuk te doen aan de problemen die er ongetwijfeld nog zijn in de Silvertop en die ernstig worden genomen, kan ik vandaag enkel besluiten dat de verregaande renovatie, de afwijkende toewijzingsregels en het leefbaarheidsbeleid van Woonhaven in de Silvertopblokken, vruchten afwerpen. De algemene teneur is dat er vooruitgang en verbetering is. Het is een integraal veranderingsproces dat is opgestart maar nog niet is afgerond. Rome is niet op één dag gebouwd, en zo zal dat ook zijn met de Silvertop. Daar gaat de nodige tijd over. Die tijd moeten we nuttig gebruiken, onder meer voor het verbeteren van de leefbaarheid.

Het bewonersoverleg zoals georganiseerd door Woonhaven is een ideale antenne en vormt een platform waar mensen zaken kunnen signaleren. Op die manier kunnen stappen in de richting van een verbetering worden gezet.

Mijnheer Penris, ik was niet op de hoogte van de problemen die u beschrijft. Er is bijgevolg geen specifiek overleg hierover geweest met de directie van Woonhaven. De voorbije maanden is er wel overleg geweest tussen Woonhaven Antwerpen en mijn diensten over de opmaak van het lokaal toewijzingsreglement. We hebben samen rond de tafel gezeten. Voor ons gaat het ook een beetje om een proeftuin. In Antwerpen gebeuren dingen die we in de rest van Vlaanderen nog niet tegenkomen. Door samen rond de tafel te gaan zitten, kunnen conflicten worden vermeden en kan men samen tot oplossingen komen.

Uit het overleg dat mijn medewerkers met Woonhaven hebben over het ontwerp van lokaal toewijzingsreglement voor de stad Antwerpen, blijkt dat zij de leefbaarheid niet alleen in de Silvertop maar in heel hun patrimonium heel belangrijk vinden. Zij willen daaraan werken.

Ik zie niet onmiddellijk een reden om nieuwe initiatieven te nemen. We hebben een aantal kapstokken geboden in

het kaderbesluit Sociale Huur, om te werken aan de leefbaarheid. Die instrumenten worden benut. Het hele besluit is trouwens nog maar een jaar van kracht. We willen de lokale besturen en de sociale verhuurders dan ook de nodige tijd geven om het instrument dat hen wordt aangeboden, met de nodige ruimte voor lokale autonomie en lokaal maatwerk, te exploreren en te leren toepassen.

Het is nog veel te vroeg om nu al te zeggen dat het leefbaarheidsbeleid niet werkt en op de mesthoop van de geschiedenis moet worden gegooid. In Antwerpen maar ook in de rest van Vlaanderen – wanneer ik de signalen hoor van de verantwoordelijken van de diverse huisvestingsmaatschappijen van Maaseik tot Veurne – hebben we een stap gezet in de goede richting. Ik wil wel ingaan op eventuele verbeterpunten. We moeten echter de tijd nemen om een aantal zaken op het terrein te laten inwerken.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, ik ben blij dat ik mijn rol als oppositiewoordvoerder vandaag ten volle heb kunnen spelen. Ik heb u een aantal inlichtingen bezorgd die u blijkbaar nog niet kende. Ik heb u erop gewezen dat het model Silvertop ook wat problemen kent. U mag die problemen niet onder de mat vegen, u moet die consequent aanpakken.

Drie weken geleden ben ik zelf in de Silvertop geweest. Tot mijn niet geringe verbazing maar ook met een beetje trots zag ik overal in de gangen en in de liften affiches hangen met als mededeling: “Vandaag bezoekt de heer Jan Penris, voorzitter van de commissie Wonen, ons complex. Gelieve er rekening mee te houden dat we een grondige poetsbeurt moeten organiseren. Gelieve geen afval meer te laten rondslingeren.”

Mijnheer de minister, misschien moeten u en ik het Silvertopcomplex wat vaker bezoeken. Naar aanleiding van die bezoeken wordt er tenminste eens grondig gepeetst. De mensen waren in elk geval zeer tevreden dat een aantal problemen toen zijn aangepakt.

Er zijn echter ook structurele problemen. We moeten die niet onder de mat vegen. Ik denk niet dat u hier doof voor bent. Ik ken u. Indien u weet van problemen hebt, pakt u ze aan. Ik hoop dat u dat zult blijven doen. Indien me nog andere verhalen ter ore komen, zal ik ze u overbrengen. Ik hoop dat u ook dan het gepaste antwoord zult kunnen geven.

De heer Ward Kennes: Mijnheer Penris, moest ook na uw doortocht worden gepeetst? *(Gelach)*

De heer Jan Penris: Ik hoop van niet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de voortzetting van de verzekering gewaarborgd inkomen

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verzekering gewaarborgd wonen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, het is niet de eerste keer dat ik dit onderwerp hier ter sprake breng. Eind juli 2008 is bekendgemaakt dat de verzekering gewaarborgd wonen vanaf 1 augustus 2008 zou worden opgeschort.

De plotse stopzetting van deze gratis verzekering was een lelijke streep door de rekening van heel wat bouwers en huiseigenaars. Het betreft hier immers een instrument van de Vlaamse Regering om de eigendomsverwerving te stimuleren. De verzekering gewaarborgd wonen bood heel wat bescherming. Ze voorzag in een zekere dekking voor de mensen die hun hypothecaire lening omwille van onvrijwillige werkloosheid of van arbeidsongeschiktheid niet langer konden afbetalen.

De aankondiging van de stopzetting was nog verwonderlijker omdat in mei 2008 was verklaard dat de verzekering gewaarborgd wonen zou worden uitgebreid en dat de inkomensvoorwaarde volledig zou worden afgeschaft. De beslissing was tevens zeer betreurenswaardig omdat er geen enkele zekerheid was over het opzetten van een nieuw systeem. Er is toen zonder meer verklaard dat de verzekering zou worden stopgezet.

Die beslissing is uitgerekend genomen in een periode van werkonzekerheid en van stijgende interesten. Mensen met een hypothecaire lening met een variabele rentevoet dreigen in de problemen te komen. De economische problemen zijn nu actueler dan ooit. Dit beschermingsstelsel was voor veel gezinnen dan ook een relevante maatregel.

Na de scherpe kritiek en de aanhoudende druk heeft de minister verklaard dat hij wilde laten onderzoeken welke alternatieven eventueel mogelijk zouden zijn. Hoewel ik de minister hierover talrijke vragen heb gesteld, kwam de kritiek niet enkel van de sp.a. De Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) stond ook op zijn achterste poten.

Tijdens de laatste ministerraad van november 2008 heeft de Vlaamse Regering uiteindelijk uitdrukkelijk besloten de gunningsprocedure voor de voortzetting of de heraanvatting van de verzekering gewaarborgd wonen tegen 1 april 2009 op te starten.

Mijnheer de minister, hoe ver staat die aanbestedingsprocedure? Zal een overgangsmaatregel worden uitgewerkt voor de mensen die sinds 1 augustus 2008 een hypothecaire lening zijn aangegaan en bijgevolg nu uit de boot vallen? Ze verkeren immers niet in de mogelijkheid deze verzekering onder dezelfde voorwaarden af te sluiten. Wordt in maatregelen voorzien voor de mensen die voor 1 april 2009 de tegenslag hebben hun werk te verliezen of arbeidsonbekwaam te worden? Hoe zal die overgangsmaatregel eruitzien? Is in dit verband al een budgettaire inschatting gemaakt? Zal de Vlaamse overheid zich voor de inkomenswaarborg garant stellen? Zal de Vlaamse Regering, indien de aanbestedingsprocedure geen ernstige kandidaat zou opleveren, in een alternatief voor de verzekering gewaarborgd wonen voorzien of eventueel zelf een dergelijke verzekering aanbieden?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de vraag om uitleg van mevrouw Hostekint. Medio 2008 is de verzekering gewaarborgd wonen, bedoeld om de eigenaars van woningen en de banken tegen een inkomensverlies te beschermen, afgelopen. Omwille van de hoge kostprijs is deze verzekering tot op heden niet verlengd.

Op 28 november is gewag gemaakt van de beslissing van de Vlaamse Regering om de verzekering gewaarborgd wonen opnieuw aan te besteden. Hierbij zouden wel een aantal aangepaste voorwaarden worden gehanteerd.

De minister heeft meegedeeld dat de verzekering op 1 april 2009 opnieuw aanvang zou moeten nemen. Tot op heden hebben we hier niets meer van vernomen. Op de Europese pagina's met aanbestedingen heb ik tot op heden geen nieuwe aanbesteding teruggevonden. We zijn ondertussen nochtans al twee maanden verder. Bovendien resten ons nog amper twee maanden voor de verzekering in werking zou treden.

Mijnheer de minister, is al een nieuwe aanbesteding gepubliceerd? Zo ja, tot wanneer loopt die aanbesteding? Zo nee, waarom wordt met die nieuwe aanbesteding zo lang gewacht? Staan de voorwaarden of de verzekering zelf binnen de Vlaamse Regering alsnog ter discussie? Welke stappen zijn in dit verband al gezet? Wanneer zal die aanbesteding er komen? Is de vooropgestelde timing nog haalbaar? Hebt u in het kader van de kredietcrisis en van de ondersteuningsoperaties ten aanzien van verschillende banken en verzekeraars stappen gezet om het engagement te vergroten om mee te dingen naar de verzekering gewaarborgd wonen? Ik ben in elk geval nieuwsgierig naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen niet te herhalen wat al eerder is gezegd. Ik wil me in elk geval bij de vraag om uitleg van de vorige sprekers aansluiten.

We bevinden ons in een economische crisis. Heel wat werknemers zijn niet zeker dat ze morgen nog steeds werk zullen hebben. Deze verzekering kan hen er toch toe aanzetten om het risico te nemen een hypothecaire lening aan te gaan en de bouw van een woning aan te vatten. Bovendien vormt die verzekering voor de banken een stimulans om over te gaan tot het verlenen van hypothecaire leningen. We horen het voldoende uit verschillende hoeken dat de banken op dit moment zeer terughoudend zijn om een lening te geven, en dat een dergelijke waarborg ook voor hen een stimulans zou kunnen zijn om toch over te gaan tot het verlenen van een hypothecaire lening.

Mijnheer de minister, ik ben dan ook zeer benieuwd om te weten of er evolutie is, of er een verzekeringsmaatschappij is gevonden die toch bereid is om tegen betaalbare voorwaarden een dergelijke waarborg te verzekeren.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij graag aan bij de vragen die hier werden geformuleerd. Wij moeten inderdaad alles op alles zetten om opnieuw een verzekeringsmaatschappij te vinden die dit soort verzekering wil aanbieden, zeker in deze tijden.

Mijnheer de minister, u hebt tijdens de begrotingsbesprekingen aangegeven dat er zou worden gewerkt aan een nieuwe verzekering en dat er aanpassingen zouden worden doorgevoerd. Zo zouden de doelgroepen worden uitgebreid. Er zouden geen inkomensgrenzen meer zijn. Er zou een koppeling komen aan duurzaam bouwen in het geval van een lening voor nieuwbouw. Ook de werkloosheidsval zou worden voorkomen door in maximaal twee keer achttien maanden tegemoetkoming te voorzien. Zijn deze aanpassingen opgenomen?

De laatste vraag van mevrouw Hostekint is de belangrijkste: wat doen we indien er geen kandidaten zijn om dergelijke verzekeringen aan te bieden?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Je moet altijd werken aan een plan B, maar je mag dat nooit zeggen. Tactisch verzwak je dan jezelf. Je bedoelt het niet verkeerd, maar het is wel zo. Wie aan een aanbesteding wil deelnemen, zal dan zeggen dat het geen zin heeft, ofwel afwachten wat het zal worden.

Collega's, de geschiedenis heeft haar rechten. Wij hebben dat stopgezet omdat wij einde contract waren. Ik ben daar zelf in november 2003 mee begonnen. Als toen

bijna kersverse minister zag ik daar meteen de grote voordelen van in: mensen over de psychologische drempel heen helpen om toch de stap te zetten naar eigendomsverwerving. Vandaag gaat het ons goed, zeggen de mensen, want we hebben twee inkomens. Beide partners werken en hebben een inkomen. Maar, zeggen de mensen, als een van de twee werkloos wordt, verkopen ze ons de pannen boven ons hoofd. Dat is een volkse uitdrukking. Die verzekering gewaarborgd wonen moet die mensen over die psychologische drempel heen helpen. Dat is economisch belangrijk. Zij helpt de mensen om ook in economisch minder zekere tijden de eigendomsdroom die iedere Vlaming koestert te realiseren.

We voeren daarover regelmatig campagnes. Het heeft me altijd verbaasd dat er weinig mensen gebruik maken van deze gratis verzekering. Het zijn er ongeveer 4400 op jaarbasis. Dat is maar een kleine fractie van het aantal mensen dat bouwt of via renovatie een woning verwerft.

In juli 2008 liep het contract ten einde. Ik heb dat gedaan zoals het hoort: met een Europese aanbesteding, en dan nog specifiek een Belgische aanbesteding. We hadden toen één inschrijver, die maar liefst 9 miljoen euro factureerde. Ik heb altijd gezegd dat ik dat idee genegen blijf. Ik heb het destijds zelf in de praktijk gebracht. Ik zal mijn eigen geesteskind niet vermoorden, maar ik zal ook geen zotte prijzen betalen, want het gaat hier wel over belastinggeld.

Ondertussen zijn we begonnen aan een nieuwe procedure. Samen met mijn collega's in de Vlaamse Regering blijf ik achter die idee staan van een verzekering gewaarborgd wonen om de risico's op inkomensverlies als gevolg van werkloosheid of arbeidsongeschiktheid te dekken. De verzekering gewaarborgd wonen is immers een belangrijke maatregel van de Vlaamse overheid om mensen die vandaag huren ook in een periode dat het economisch wat tegenzit over een psychologische drempel te helpen opdat ze de stap zouden zetten naar het kopen of bouwen van een woning.

Ik ga nu in op de lopende procedure. Op 5 december 2008, mevrouw Stevens, werd de aankondiging van de algemene offerteaanvraag voor de diensten verzonden. Deze aankondiging verscheen op 9 december 2008 in het Bulletin der Aanbestedingen en in het supplement van het Europees Publicatieblad. Dat is dus allemaal gebeurd zoals het moet. De offertes moesten uiterlijk op 9 februari 2009 worden ingediend bij het Agentschap Wonen-Vlaanderen. Momenteel onderzoekt de administratie de mogelijkheden van de intekenaars. U zult begrijpen dat ik, zolang die evaluatie niet is gebeurd, daarover niet specifiek kan zijn. Die procedure loopt nu nog.

Mevrouw Hostekint, in het bestek is bepaald dat leningen die zijn aangegaan op 1 januari 2008 of later in

aanmerking komen voor deze nieuwe verzekering. Er is bijgevolg geen nood aan een overgangsmaatregel om de mensen op te vangen die hun lening aangingen na de stopzetting van de tot 31 juli 2008 bestaande regeling. Deze groep zal, bij een voortzetting van het stelsel, in aanmerking blijven komen.

Leningen die werden aangegaan tussen 1 augustus 2008 en 1 april 2009 door personen die intussen door werkloosheid of arbeidsongeschiktheid zijn getroffen, komen in de toepassing van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde regeling niet in aanmerking voor de verzekering gewaarborgd wonen. Zij voldoen immers niet aan de voorwaarde dat zij op het ogenblik van de aanvraag minstens één jaar ononderbroken arbeidsprestaties hebben geleverd.

De Vlaamse Regering bespreekt momenteel de mogelijkheden van een dergelijke overgangsregeling. Ik merk hierbij op dat de budgettaire inschatting van een dergelijke regeling inderdaad in rekening zal worden genomen bij de afweging.

Zoals ik al vermeldde, is de vervaldatum voor de offertes enkele dagen geleden verstreken. De administratie is nu de offertes aan het beoordelen. Ik moet noodgedwongen en voor mijn doen op onnatuurlijke wijze kort zijn in mijn antwoord, want we zitten daar op het punt van bevallen, om het zo te zeggen. Op het ogenblik dat de administratie afweegt en beoordeelt, kan alles wat ik daarover vroegtijdig communiceer, worden ingeroepen om procedurefouten in de aanbesteding in te roepen. Dat risico mogen wij niet lopen.

In het kader van de bankencrisis verzekeraars of bankverzekeraars aanspreken of bijna verplichten om mee te doen aan een dergelijke aanbesteding, mag niet. Dat klinkt allemaal heel logisch, maar zo zit de wereld niet in elkaar. Die wereld wordt door wetten en allerhande reglementeringen bepaald. Als wij dat zouden doen, zou ook dat een inbreuk zijn op de vrije mededinging. We moeten de markt laten spelen en de wetgeving respecteren. Natuurlijk kunnen we aan een bank of verzekeraar zeggen dat ze iets moet terugdoen voor de waarborgregeling van de overheid. Maar zo werkt dat niet. Dan zouden we geen aanbesteding mogen organiseren, want er zijn dan andere partijen die een offerte kunnen indienen. Die zouden de kritiek kunnen leveren dat ze het normale traject moeten volgen, met zelfs nog enige hindernissen, terwijl anderen vanuit de binnenbaan de koers mogen lopen. Dat kunnen we niet doen. Dan zouden we vormfouten maken. Ik kan niet nog concreter zijn. We zitten in de eindfase.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik dank u uitdrukkelijk voor uw antwoord, mijnheer de minister. Er is inderdaad

een gat gevallen tussen de twee verzekeringen in. Dat is jammer, vooral in deze tijd van jobonzekerheid. Het wordt op die manier heel moeilijk om de bouwsector nog te stimuleren, een sector die kreunt onder de economische crisis.

Ik heb u horen zeggen dat de verzekering niet zo'n groot succes kende. Slechts 4000 mensen hebben zo'n verzekering afgesloten, maar dat vind ik een slecht argument. Het is natuurlijk ook zo, mijnheer de minister, dat banken die zelf een dergelijke verzekering aanbieden tegen betaling niet de grootste promotoren zijn van zo'n contract. Bij het afsluiten van een lening delen ze aan de klant niet mee dat er zo'n gratis verzekering tegen inkomensverlies door jobverlies of door onvrijwillige werkloosheid van de Vlaamse overheid bestaat.

Los daarvan vind ik het belangrijk dat de verzekering zo snel mogelijk opnieuw op de rails staat. Ik heb het gezegd, we zitten in een economische crisis, de mensen zijn onzeker over hun job. Ik begrijp dat u niet verder in detail gaat. Ik meen te mogen afleiden uit uw antwoord dat we de vooropgestelde timing van 1 april zullen halen. Ik verheug mij daarop.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik kan weinig toevoegen aan de opmerkingen van mevrouw Hostekint. Ik kijk ook uit naar de aanbestedingen die nog op komst zijn. We mogen natuurlijk niet vooruitlopen op de uitkomst van de procedure. Daar heb ik begrip voor. Ik ben blij dat er beweging in zit, en dat er een nieuwe verzekering zal worden aangeboden.

Dat er maar een kleine groep geïnteresseerd is, vind ik ook geen valabel argument. Voor die groep is de verzekering wel van levensbelang. Ze maakt het verschil tussen een eigen dak boven het hoofd hebben en iets anders moeten huren in geval van ziekte, arbeidsongeschiktheid of werkloosheid. Met alle respect, we moeten daar een inspanning voor doen. We moeten de uitkomst van de procedure afwachten.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Ik heb een bijkomende vraag. Vóór 2008 gold er een inkomensgrens. We zouden die grens opheffen. Kunnen mensen die reeds boven de inkomensgrens zaten maar ook reeds een hypothecaire lening hebben afgesloten in het verleden, gebruik maken van de gratis waarborg bij inkomensverlies?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Soms denk ik dat sommige mensen selectief horen. Ik heb gezegd dat ik het eigenlijk onbegrijpelijk vind dat voor een gratis en maatschappelijk

nuttig product slechts 4400 geïnteresseerden zijn. Ik ben degene die het product op de markt heeft gebracht. Dat kan men mij nooit meer afnemen. Dat is ook historische realiteit. Ik begrijp niet dat er ondanks de campagne zo weinig interesse was.

Mevrouw Hostekint, dat de banken tegelijk rechter en partij zouden kunnen zijn omdat ze vergelijkbare producten op de markt brengen, hebben we perfect onderhouden door dat nu zelf te doen. We doen dat niet meer via de banken, de Vlaamse administratie doet zelf de intake en de administratieve kant van de zaak. We vermijden daarmee mogelijke belangenvermenging. Ik hoop dat meer mensen van dit uitstekende product – in november 2003 gelanceerd – gebruik gaan maken.

Mevrouw Guns, er zijn geen inkomensgrenzen meer maar we leggen wel meer de nadruk op milieu- en energie-eisen. Dat is een van de nieuwe invalshoeken. We zijn wereldkampioenen schemadenken. Iedereen in Vlaanderen is expert in alles. Als we de criteria zwaarder maken, zal het aantal belangstellenden om een offerte in te dienen ook afnemen natuurlijk. We overtroeven elkaar heel graag met voorwaarden: dit moet erin, dat moet erin, zus en zo moet erin. We gaan nooit in de plaats van die maatschappijen kunnen beslissen om een offerte in te dienen. Wat we nu hebben, is conform het regeerakkoord, en zelfs een beetje uitgebreid met milieu- en energie-eisen. Dat is gezond voor het leefmilieu en voor de portemonnee van de bouwer of de koper. We gaan terug met de contracten tot 1 januari 2008.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mag ik nog de bevestiging dat we 1 april gaan halen?

Minister Marino Keulen: Dat blijft het uitgangspunt.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, u bent fier dat u dit hebt ingevoerd. Maar de waarheid gebiedt dat Leo Peeters daarmee begonnen is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de uitvoering van de maatregelen in het voorstel van resolutie tot besluit van de werkzaamheden van de Commissie Energiearmoede

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Eind 2005 hebben we in het parlement een ad-hoccommissie opgericht, de Commissie Energiearmoede. De bedoeling was om een aantal beleidsaanbevelingen aan de Vlaamse Regering te doen naar aanleiding van de stijgende betalingsproblemen. Dat is gebeurd in een motie van aanbeveling bij de beleidsnota.

Twee jaar later, eind 2007, is de Commissie Energiearmoede opnieuw samengeroepen na het beëindigen van de werkzaamheden om een stand van zaken op te maken met betrekking tot de voorgestelde maatregelen in die motie en omdat bleek dat de problemen toenamen. Steeds meer mensen konden hun energiefacturen niet meer betalen. Met het oog op de stijgende energieprijzen dreigde dat aantal nog toe te nemen.

Er zijn opnieuw een aantal hoorzittingen geweest. De werkzaamheden zijn uitgemond in een voorstel van resolutie dat enerzijds tegemoetkwam in een aantal lacunes in de oorspronkelijke motie van aanbeveling en anderzijds een aantal nieuwe aanbevelingen aan de Vlaamse Regering deed.

Inmiddels zijn we weer een jaar verder. Ik heb de minister van Energie, mevrouw Crevits, hierover geïnterpelleerd. Zij deed zelf de suggestie om de ministers bevoegd voor de deeldomeinen hierover ook te onderwerpen voor de specifieke maatregelen. Ze bleef zelf nogal algemeen. Ik had graag een gedetailleerder beeld gehad van de maatregelen voor Wonen.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van enerzijds de maatregelen en aanbevelingen in de motie van aanbeveling van 2006 en anderzijds de uitvoering van de maatregelen in het voorstel van resolutie van 2008? In welke mate is er overleg geweest met de minister van Welzijn en de minister van Energie om uitvoering te geven aan de voorstellen en aanbevelingen in dit voorstel van resolutie? In hoeverre is er overleg gepleegd met de federale regering betreffende de toekenning van het sociale tarief voor elektriciteit en wat zijn de resultaten van dit overleg?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Hostekint, we moeten elkaar heel graag zien, want u stelt me veel vragen. Elke vraag is voor de minister een kans. Ik ben uitermate tevreden.

Net voor de mensen in de sociale huisvesting kun je verhoudingsgewijs het grootste verschil maken in hun portemonnee. Mensen met een laag inkomen wonen vaak in de slechtst geïsoleerde woningen. Die mensen kunnen de grootste winst maken als men tot isolatie overgaat. Dan moet minder geld gaan naar verwarming,

dat zij dan kunnen gebruiken voor andere noden. Als het gaat over isolatie, ventilatie en het verbeteren van het energetisch peil van woningen is de sector van de sociale huisvesting daarbij de beste leerling van de klas.

Mevrouw Hostekint, energiebesparende maatregelen en het stimuleren van duurzaam en energiebewust bouwen hebben de laatste jaren sterk aan belang gewonnen. Ook binnen de sociale huisvesting wordt hier veel aandacht aan besteed. Recent zijn er diverse maatregelen genomen die heel specifiek gericht zijn op de energieproblematiek. Al deze maatregelen staan in eerste instantie in functie van een duurzamer woonbeleid en van de kwaliteitsverbetering van het patrimonium. De sociale woningbouw fungeert op de woonmarkt vaak als inspirerend voorbeeld en zelfs, om minister Vandenbroucke te citeren, als een 'proeftuin' wat betreft energiebesparend investeren.

Reeds langere tijd gaat extra aandacht uit naar het duurzaam en ecologisch verantwoord bouwen. De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), de koepel van de huisvestingsmaatschappijen, heeft deze aspecten in ruime mate verankerd en geïntegreerd in haar ontwerpverrichtingen. Een laatste set van wijzigingen ging van kracht in het najaar van 2008. Thema's als geïntegreerd ontwerpen, duurzaam wonen en toegankelijkheid in een brede zin staan voortaan centraal en worden in de sociale huisvesting vanuit verschillende invalshoeken aangepakt. In de C2008, namelijk de nieuwe ontwerp-richtlijnen van de VMSW, wordt ook sterk het accent gelegd op geïntegreerd ontwerpen met heel centraal aandacht voor energiezuinigheid.

Met betrekking tot de maatregelen en aanbevelingen in de moties van aanbeveling van februari 2006 en van april 2008 wordt hierna de stand van zaken nagenoeg puntsgewijs weergegeven.

Mevrouw Hostekint, wat betreft het stappenplan energieprestatienormen legt de VMSW sinds 1981 al eisen op betreffende thermische prestaties en binnenklimaat van woningen. In 1981 denk ik dat niemand daarmee bezig was behalve de VMSW. Toen sprak men wel over de hoogte van de prijzen van de brandstof, maar isolatie zat nog niet het bewustzijn.

Met de invoering van de nieuwe ontwerp-richtlijnen C2008 moeten nieuwbouw sociale woningen rond K40, de gebouwisolatiewaarde, en E80, de energieprestatiewaarde, presteren. In de private sector gelden K45 en E100 als norm. Vanaf 2010 evolueert men daar ook richting E80. De recentste evoluties van ontwerp, bouwtechniek en kostprijzen wijzen aan dat hiermee ongeveer een haalbaarheidsdrempel bereikt wordt. Strengere eisen zullen leiden tot andere concepten en technieken met een substantiële kostprijsverhoging tot gevolg. Uiteraard: 'Elk voordeel heb zijn nadeel.' Maar we zitten, ten opzichte

van de eigendomssector en zeker ten opzichte van de private huurmarkt, in de kop van het peloton.

Wat betreft het Socialehuurbesluit en de energiecorrectie, moet worden gesteld dat er nog geen referentiekader is voor de toepassing van een energiecorrectie op de woonlasten. Dat kader zou worden uitgebouwd op basis van de resultaten van de energieprestatiecertificaten (EPC) van de woningen. De EPC-regelgeving is pas begin dit jaar van start gegaan. Enkel via een versnelde certificering van het volledige patrimonium sociale woningen zou een dergelijke referentie uitgewerkt kunnen worden. Praktisch ligt dat momenteel vrij moeilijk, vanwege de nogal beperkte beschikbaarheid van energiedeskundigen voor de opmaak van energieprestatiecertificaten. Er is vandaag eigenlijk te weinig volk. We moeten er ons in Vlaanderen over bezinnen dat er capaciteitsproblemen zijn op tal van vlakken. Geen budgettaire problemen, maar een tekort aan man- en vrouwkracht voor deskundige specialisaties zoals voor het certificeren van woningen in het kader van de energieprestatieregelgeving. Dat betekent een bijkomende belasting van de SHM's, zowel wat betreft het beschikbaar personeel, de nodige erkenningen als de financiële middelen. Om deels hieraan tegemoet te komen organiseert de VMSW, in samenwerking met SYNTRA, een eigen opleiding voor medewerkers van de SHM's. Die opleiding wordt momenteel door 70 SHM-medewerkers gevolgd, om in de toekomst zelf de certificering te kunnen verrichten.

In het onderzoek naar de openbardienstverplichtingen van distributienetbeheerders kunnen de SHM's aanspraak maken op uiteenlopende premies, verleend door de netbeheerders. Het bedrag van deze premies is echter vaak onvoldoende om veel succes te kennen. De netbeheerders zijn zich hiervan bewust en momenteel worden door Eandis, in samenwerking met de VMSW en de SHM's, de praktische modaliteiten uitgewerkt voor de toekenning van een substantiële premie voor isolatie van hellende daken van sociale eengezinswoningen. De premie zal minstens de helft van de kosten dekken. Daartegenover staat wel dat de gestelde isolerende prestaties een stuk hoger zullen zijn dan de gangbare normen. Deze actie zal in het voorjaar van 2009 ingaan.

Daarnaast heb ik voor dakisolatie, samen met minister Crevits en minister Van Brempt, eind vorig jaar – vergadering van de Vlaamse Regering van 19 december – een besluit genomen, waardoor mensen recht hebben op een cheque van 500 euro voor de isolatie van hellende daken van eengezinswoningen. Deze cheque wordt gecumuleerd met de premie die de netbeheerders ter zake geven. Ook de SHM's kunnen sinds 1 januari 2009 gebruik maken van deze regeling. De SHM's doen dat ook. Voor de dakisolatiepremie hebben we een budget van 50 miljoen euro. De woningen die worden verhuurd door SHM's, maar ook door gemeenten en OCMW's, kunnen

genieten van de premie van 500 euro. Als ze voldoen aan een aantal bijkomende voorwaarden, zoals de erkenning van beschermde afnemer, kan dat oplopen tot 1000 euro per woning. Aanvullend bij deze maatregel komen mensen met een lager inkomen trouwens automatisch voor een bijkomende premie voor dakisolatie in aanmerking, die kan oplopen tot 500 euro. Dan komen we dus gecumuleerd tot 1000 euro.

In de keuze van de meest voordelige en geschikte energieleverancier heeft de VMSW, in samenwerking met de Vlaamse reguleringsinstantie voor de elektriciteits- en gasmarkt (VREG), voor de sociale huurders een voordeelregeling bedongen bij de energieleveranciers. Het is ten eerste belangrijk te weten dat sociale huurders en eigenaars, afhankelijk van hun inkomen, van het sociaal tarief kunnen genieten. Voor hen die van het sociaal tarief genieten, is er geen financieel voordeel als ze veranderen van energieleverancier, omdat ze al op het bodemtarief zitten. Het is daarbij overigens heel belangrijk om weten dat in de loop van 2009 sociale maximumprijzen automatisch zullen moeten worden toegekend door de energieleverancier. Als de ene leverancier lagere prijzen aanbiedt dan een andere, moeten de klanten bij de tweede leverancier de prijs geven die de eerste leverancier biedt. Maar dat is een federale bevoegdheid.

Daarnaast is het zoeken naar de meest voordelige energieleverancier op zich al mogelijk via de leveranciersvergelijking op de website van de VREG of telefonisch via de Vlaamse Infolijn. Dat is ook gratis. Dat is echter misschien nog onvoldoende bekend bij de sociale huurders en eigenaars. De VMSW en de SHM's hebben in het verleden al stappen ondernomen om de voor de sociale bewoners meest gunstige regeling qua energieleverancier na te gaan. Dat gebeurde door een bevraging van de markt, teneinde ten behoeve van de sociale bewoners een energiepemie te krijgen. Voormelde actie loopt overigens nog steeds, maar is geen onverdeeld succes.

Collega's, de ervaring leert dat mensen niet snel van energieleverancier willen veranderen, ook niet als hen dat een besparing kan opleveren. De schrik voor addertjes onder het gras speelt daarbij geen onbelangrijke rol. Mensen vragen zich steeds af wat ze verder nog aan verplichtingen hebben. Men verkiest het ongemak van het bestaande boven de onzekerheid van het onbekende. Zo zijn sommige mensen hun hele leven ongelukkig, maar dat is dan jammer voor hen.

Voor de afrekening nutsvoorzieningen op basis van individuele meting blijkt, uit contacten met sociale huurverenigingen, dat budgetmeters een efficiënte maatregel vormen bij betalingsproblemen. Ook bij heel wat kansarmen zonder betalingsproblemen is er vraag naar budgetmeters als efficiënt middel om hun energiekost beter onder controle te krijgen. Dat werkt. Mensen hebben een kaart, kunnen voor een bepaald bedrag energie

reserveren en zien dan ook wat het verbruik is. Men ziet snel hoe het krediet wordt opgebruikt. Dat is voor mensen vaak een heel probaat middel om bijvoorbeeld 's avonds toch uit bed te komen als men twijfelt of de lamp nog brandt in de woonkamer.

De VMSW heeft overwogen om alle nieuwbouw of gerenoveerde sociale woningen standaard van een budgetmeter te voorzien, wat ook minder discriminerend werkt. Beschikbaarheid, kostprijs en andere technische beperkingen, bijvoorbeeld de ruimte om ze te plaatsen en het beperkt aantal oplaadpunten voor de budgetkaart, maken dat deze maatregel niet op grote schaal inzetbaar is. Momenteel zijn er ook geen budgetmeters voor gas beschikbaar in Vlaanderen.

De VMSW-onderrichtingen bij nieuwbouw en renovatie, C2008, bepalen dat alle nutsvoorzieningen individueel kunnen gemeten en verrekend worden en bijzondere voordelen voor bepaalde bewonersgroepen, onder andere een specifiek sociaal tarief, niet gebonden mogen zijn aan technische beperkingen. We hebben dat dus nu ook in onze eigen interne regelgeving opgenomen, zodat mensen krijgen waarop ze theoretisch recht hebben in de meest uitgelezen situatie.

Op Europees vlak wordt steeds meer aandacht besteed aan smart metering. Een van de mogelijkheden van dergelijke systemen is dat ze niet alleen een correctere en efficiëntere facturering mogelijk maken, maar ook dat via een tweerichtingsverkeer over het elektriciteitsnet de bewoner op elk moment wordt geïnformeerd over zijn energieverbruik, in termen van verbruikte eenheden en kosten. De VMSW volgt die evolutie, met veel verwachtingen.

Wat de integratie van EPC in sociale huisvesting betreft, verwijs ik naar het antwoord over de toepassing van de energiecorrectie. Op termijn zal het, op basis van de EPC-gegevens zoals die zijn opgenomen in de energieprestatiedatabank van het Vlaams Energieagentschap (VEA), mogelijk zijn een analyse op macro- en microschaal te maken van de energieprestaties van het socialewoningpark. Aan de hand daarvan kan het energiebesparingpotentieel voor de sector worden bepaald, net als de te stellen prioriteiten en de nodige middelen om het patrimonium energetisch op te waarderen.

Dan was er de vraag over de evaluatie van best practices en de implementatie in de sector. De nieuwe ontwerprijlijn C2008 is als het ware de bundeling van best practices van alle bouwkundige aspecten van socialewoningbouw, het resultaat van vele jaren ervaringen, initiatieven, alternatieven en innovaties bij de SHM's. Het is een van de basisinstrumenten voor een geïntegreerde en duurzame socialewoningbouw. Een uitgebreid hoofdstuk behandelt de praktische en geïntegreerde benadering van de energieprestatie bij

nieuwbouw en belangrijke renovaties. Het project Klimaat op Maat van de Bond Beter Leefmilieu (BBL), in samenwerking met de VMSW, heeft ten slotte stimulansen geboden tot rationeel energieverbruik voor sociale huurders. Het betrof een weddenschap waarbij huurders, bouwmaatschappij en het OCMW of de gemeente door onderlinge steun, begeleiding en aanmoediging op zes maanden tijd minstens 6 percent energie zouden besparen. Die weddenschap is gemiddeld ruim gewonnen en sommigen hebben het nog beter gedaan. Door daar heel bewust mee om te springen, kan men in één klap 6 percent energie besparen. U kunt een dergelijke weddenschap afsluiten met uzelf om dat te doen. Als die mensen dat kunnen, moet het voor iedereen haalbaar zijn.

De weddenschap bracht in sommige wijken technische knelpunten aan het licht, die de SHM's in de daaropvolgende maanden hebben opgelost. Een voorbeeld is het plaatsen van hoogrendementsketels met aangepaste regelmogelijkheden. Zoals men kan vaststellen, zijn er heel wat maatregelen genomen die passen in een gericht energiebeleid. Vele van die maatregelen stroken met de aanbevelingen in de motie en het voorstel van resolutie. Daarnaast moet worden vastgesteld dat er bij de socialewoningbouw ook qua energiebeleid heel wat vooruitgang is geboekt. Bovendien wil ik aandacht vragen voor onze acties met betrekking tot rationeel energiegebruik. Zo werden onder mijn impuls middelen ter beschikking gesteld om oude centraleverwarmingsketels van sociale wooncomplexen te vervangen door hoogrendements-toestellen. Die actie is opgestart in 2007 en is ondertussen uitgebreid naar de vervanging van kachels door ofwel centrale verwarming op lage temperatuur met hoogrendementketels, ofwel individuele kachels met hoog rendement van het gesloten type, om CO-intoxicatie te voorkomen. Het totale subsidiebudget bedraagt 6.180.000 euro. Momenteel zijn reeds 3300 ketels vervangen. Voor de komende maanden staan nog 2200 vervangingen op stapel.

Het is dus duidelijk dat de socialewoningbouw zijn voorttrekkersrol op het vlak van energiebesparing en duurzaamheid waarmaakt. Het gevoerde beleid binnen de sociale huisvesting is adequaat. Het is essentieel dat dit beleid ook in de toekomst wordt voortgezet. Ondertussen zou het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) nu ook kredieten ter beschikking stellen voor de woonsector. Vooral voor de sector van de sociale huisvesting zijn we aan het onderzoeken hoe we, met het oog op het verbeteren van het energiepeil van die woningen, Europees geld kunnen krijgen. Het gaat dus over alles wat de energiezuinigheid kan stimuleren.

We zijn ook bezig met het bouwen van passiefwoningen. We zijn nu bezig met de eerste negentien woningen. Al jarenlang is er sprake van 6000 renovaties op jaarbasis. Op de eerste plaats gebeurt dat alles ook in functie van

energiezuinigheid. Ook bij de 2500 woningen die we al jarenlang elk jaar bouwen, staat die energiezuinigheid centraal. We moeten niet onderdoen voor alle andere huisvestingssectoren. Mocht er een gele trui bestaan voor energiezuinigheid, dan hadden we die. Het moet vooral onze ambitie zijn die te blijven houden en ervoor te zorgen dat alle huurders, ook diegenen die vandaag zijn ondergebracht in oudere complexen, daar in de mate van het mogelijke van kunnen genieten.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de moeite hebt gedaan om een gedetailleerde lijst te maken met betrekking tot alle aanbevelingen die in de motie zijn opgesomd. U hebt er zich niet vanaf gemaakt met een algemeen antwoord, waarvoor mijn dank.

U stelde nog geen referentiekader te hebben voor de energiecorrectie. Kunt u ter zake een timing geven?

Minister Marino Keulen: Dat hangt samen met die energieprestaties en de certificering. Dat gaat niet zo vlot, omdat er te weinig mensen zijn die certificeren. We zijn nu zelf mensen aan het opleiden. In de mate dat dit snel kan, kunnen we ook die volgende stap zetten, als we de certificering achter de rug hebben. Wat mij betreft, moet dit zo snel mogelijk gebeuren, maar ook daar kampen we met capaciteitsproblemen. Het ontbreekt ons aan mankracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over een intensere ondersteuning van sociale verhuurkantoren door de Vlaamse overheid

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, uit een enquête van het Steunpunt Ruimte en Wonen blijkt dat eigenaarsverhuurders die ervaring hebben met het verhuren van hun pand via een sociaal verhuurkantoor (SVK), daar alleen maar positieve ervaringen mee hebben. Aanvankelijk waren die verhuurders veeleer argwanend ter zake. Er is tijd voor nodig opdat de mond-tot-mondreclame wordt gemaakt. Verhuurders twijfelen er vaak nog over of ze in zee willen gaan met die SVK's.

Uit de enquête blijkt dat verhuurders die wel die stap zetten, tevreden zijn over die samenwerking. Zo hebben

ze de zekerheid van het verhuren en de inkomsten ervan. Ook begeleiden de SVK's de huurders. We kunnen vaststellen dat de SVK's in Vlaanderen positiever worden bekeken. Het is belangrijk dat de overheid de SVK's blijven ondersteunen, in het kader van de regionale socialewoonbeleidsprojecten.

Het is een belangrijk instrument om betaalbaar en kwalitatief wonen mogelijk te maken. We hebben het er al vaak over gehad. Als we betaalbaar huren in de toekomst willen verzekeren, dan zullen we, naast de sociale huisvestingsmaatschappijen, ook de private huurmarkt moeten ondersteunen.

Op dit moment moeten we vaststellen dat er een tekort is aan huurwoningen en dan vooral aan betaalbare huurwoningen op de private huurmarkt. Het is belangrijk om diegenen die geen eigenaar van een woning zijn, te ondersteunen en om via de SVK's een antwoord te kunnen formuleren.

Er is al veel gedaan om de SVK's te ondersteunen. Zo is er gezorgd voor een uitbreiding van de renovatiepremie. Toch staan veel eigenaars-huurders nog steeds sceptisch tegenover samenwerking met het SVK. De mentaliteitswijziging moet nog verder worden doorgevoerd.

Mijnheer de minister, welke inspanningen en initiatieven zullen worden genomen om de sceptici over de streep te trekken en een goede samenwerking met het SVK verder te bewerkstelligen, zodat er meer betaalbare, kwalitatieve woningen op de huurmarkt zijn? Dit is zeer belangrijk in het kader van de projecten lokaal sociaalwoonbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil zeker niet de goede werking van de SVK's onderuithalen. Laat ons duidelijk zijn dat ze vrij goed werk verrichten en een aangepaste doelgroep bereiken.

Toch krijg ik het benauwd als men inspanningen vraagt om sceptische verhuurders over de streep te halen. Mijn ervaring leert dat dit het begin naar een verplichting inhoudt. En als men die weg volgt, dan krijg ik het toch een beetje warm en breekt het zweet mij uit.

Ik ben zeker niet tegen de werking van de SVK's, die goed werk leveren. Maar laat alstublieft de verhuurder die eigenaar is, zelf de keuze maken om al of niet aan te sluiten. Dit neemt niet weg dat ik vind dat er kwaliteitsvolle huurwoningen op de markt moeten zijn.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, mevrouw Guns, het mag inderdaad nooit

een verplichting worden, want dat werkt het averechts. Als je de huurprijzen zou plafonneren, krijg je hetzelfde. Dat werkt averechts: je zult mensen wegjagen in plaats van stimuleren om te investeren in de bouw van huurwoningen.

Uit alle onderzoeken blijkt dat het net voor kleine verhuurders een heel interessant instrument is. Het is dat ook in alle opzichten: je bent zeker van je geld, er wordt een groot onderhoud gedaan, er is een verzekering tegen brand, de huurders worden begeleid. Het is eigenlijk een soepele vorm van sociale huisvesting. De huizen zijn geïntegreerd tussen andere woningen, het is dus geen sociale wijk. Dit is alleen maar positief.

Mijnheer de voorzitter, u zult zich ook nog herinneren dat men in de vorige legislatuur vond dat ik te positief stond tegenover SVK's. Sommigen zagen dat toen als een bedreiging voor de SHM's. Het was soms een verbeterde discussie, want ofwel was je een SVK'er ofwel een SHM'er. Ik was eigenlijk allebei, maar men vond dat je kamp moest kiezen. Ik zag dat ze eigenlijk heel complementair waren. Het was een strijd die eigenlijk over niets ging. We praten over 2004, dus niet over de middeleeuwen, maar over het einde van de vorige legislatuur.

Ik ben absoluut een promotor van de SVK's. De voordelen voor de verhuurder zijn de zekerheid dat de huur op tijd wordt betaald, dat de woning wordt onderhouden als goede huisvader, dat er een brandverzekering is. Intussen is er ook een renovatiepremie, een verbeterings- en aanpassingspremie en tal van energiesubsidies. Als men als eigenaar verhuurt via een SVK, dan kan men daarvan genieten.

Voor de huurder zijn er ook voordelen. Hij heeft woonzekerheid in een kwalitatieve woning, en hij krijgt automatisch een huursubsidie als hij huurt via een SVK. Dit is een vorm van sociale huisvesting op de private huurmarkt.

Het is een licht instrument: er is geen zware overhead, structuren en procedures. Er is ook een organische mix. Je ziet in het straatbeeld niet welke woning een huurwoning is of een eigendom is. De huurder wordt begeleid: hij kan worden doorverwezen naar sociale diensten, hij wordt begeleid bij het aanvragen van huursubsidie. Er wordt voor gezorgd dat de huurder de woning goed onderhoudt.

Sinds ik minister ben geworden in juni 2003, is het SVK-landschap al heel wat veranderd. Vandaag zijn er ongeveer 4000 woningen in beheer. In 2003 waren er 34 erkende SVK's, in januari 2009 waren er dat al 51. Het budget bedroeg in 2003 1,5 miljoen euro, in 2009 is dat 5,5 miljoen euro. Het budget voor huursubsidies zit hier nog niet eens in.

Ik ben ook initiator geweest van overleg tussen verhuurders- en huurdersorganisaties. Ik heb aan het Vlaams Overleg Bewonersbelangen de opdracht gegeven om rond 'private huur' te werken, met als belangrijkste verwezenlijking dat men alle betrokken actoren van de private huurmarkt rond de tafel heeft kunnen brengen en tot een open en constructieve dialoog is gekomen. De klassieke belangentegenstellingen werden overstegen en men is in consensus gekomen tot een einddocument over de private huurmarkt. Mijn overtuiging dat huurder en verhuurder lot- en bondgenoot zijn, is door deze studie nog gegroeid. Daarom wil ik in mijn beleid inzake de private huur steeds beide partners betrekken: huurders en verhuurders.

De studie zal worden voorgesteld aan het parlement. U moet die voorstelling zeker bijwonen. Ik heb het Steunpunt Ruimte en Wonen in 2007 de opdracht gegeven een onderzoek uit te voeren naar de ervaringen en tevredenheid van de verhuurders die verhuren aan een SVK. Mijn doelstelling hierbij was na te gaan of de huidige verhuurders tevreden zijn, wat eventuele knelpunten zijn, en hoe we deze informatie kunnen gebruiken om nog meer verhuurders warm te maken voor de SVK-werking. Op welke wijze en met welke middelen private verhuurders best worden aangesproken om te verhuren aan SVK's was dus niet zo duidelijk. Daarom werden in het onderzoek volgende onderzoeksvragen opgenomen: hoe hebben de verhuurders kennis gemaakt met het SVK-model, wat zijn de motieven van verhuurders om met SVK's in zee te gaan en wat zijn de ervaringen van verhuurders met de SVK-verhuringen. Deze studie liep tot eind maart 2008.

In totaal werden 700 SVK-verhuurders via een schriftelijke enquête bevraagd. De algemene vaststelling uit het onderzoek is dat het SVK-model werkt: ze geeft de gewenste zekerheid, neemt de problemen die soms met verhuring gepaard gaan grotendeels weg en de verhuurders blijken zeer tevreden over de dienstverlening van het SVK. De belangrijkste redenen om te verhuren aan een SVK is de zekerheid van huurbetaling, de opvolging en het kwaliteitsonderhoud dat een SVK te bieden heeft. Zowel het profiel van deze verhuurders, hun motieven om te verhuren aan een sociaal verhuurkantoor als hun ervaringen met en tevredenheid over de dienstverlening met het sociaal verhuurkantoor komen in het eindrapport aan bod. Enerzijds bevestigen de onderzoeksresultaten de goede werking en dienstverlening van de SVK's. Anderzijds geeft het onderzoek aan dat de samenwerking met een SVK voor de verhuurder een antwoord kan bieden op de eventuele risico's van leegstand en wanbetaling en de administratieve rompslomp waarmee private verhuurders worden geconfronteerd.

Door de opzet van het onderzoek en het feit dat de bevraging beperkt werd tot de huidige verhuurders die aan een SVK verhuren, krijgen we uiteraard geen volledig inzicht

in de motieven van de verhuurders om al dan niet in zee te gaan met een SVK. Daarnaast hebben we evenmin zicht op de algemene bekendheid van de SVK's bij verhuurders. Het beheerde SVK-patrimonium neemt niettemin gestaag toe, en heel wat SVK's geven aan dat ze niet meer zelf actief op prospectie moeten gaan naar nieuwe woningen, maar dat steeds meer eigenaars spontaan woningen komen aanbieden. Dat is een positieve evolutie en bevestigt de positie die de SVK's de jongste jaren hebben verworven op de woningmarkt.

Dat neemt niet weg dat er nog een ruime groeimarge is in het woningaanbod. Het komt erop aan de werking, de mogelijkheden en veel voordelen van de verhuur aan een SVK bekend te blijven maken bij private verhuurders, zowel via informatie-initiatieven op Vlaams als op lokaal niveau. In de eerste helft van 2007 werd in samenwerking met het Vlaams Overleg Bewonersbelangen een gerichte promotiecampagne gevoerd om de werking van de SVK's beter bekend te maken bij verhuurders. Door middel van een informatieve brochure en een affichecampagne werden verhuurders geïnformeerd over de mogelijkheden en voordelen van de verhuur aan een SVK. Deze inspanningen worden voortgezet. In overleg met en betrokkenheid van zowel de SVK-sector als de verenigingen van verhuurders, zoals het Algemeen Eigenaarssyndicaat, zal worden nagegaan via welke kanalen de verhuurders het best bereikt en gestimuleerd kunnen worden.

Tot slot wil ik de leden van de commissie attent maken op de studiedag 'Eigenaars die woningen verhuren aan een sociaal verhuurkantoor', die op donderdag 19 februari wordt georganiseerd door het Steunpunt Ruimte en Wonen en het Departement RWO. Op die studiedag worden de resultaten van de studie toegelicht en het gesprek met de sector aangegaan. U moet daar zeker en vast naartoe gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, ik dank u voor antwoord. U hebt zelf ook aangegeven dat het onderzoek aantoonde waarom verhuurders wel via de SVK's werken, maar niet onmiddellijk waarom ze dat niet zouden doen. Uit het onderzoek kunnen we zeker zaken halen om verhuurders te overtuigen wel op die manier te werken.

Er zijn campagnes, er wordt geafficheerd en informatie gegeven aan de kandidaat-verhuurders. Ik ben er echter van overtuigd dat de lokale sociale woonbeleidsprojecten daar een heel belangrijke rol in kunnen spelen. Het is bijvoorbeeld vaak de OCMW-voorzitter die weet dat iemand overleden is, dat het huis leeg staat en dat de kinderen niet weten wat ze moeten doen. Het zijn die actoren die een belangrijke rol kunnen spelen. De meesten doen dat ook wel. De woonconsulenten, die het

woonloket in de gemeentehuizen of op andere plaatsen bemannen, kunnen daar een belangrijke rol in spelen. We moeten die actoren sterk bij die projecten betrekken.

U hebt zelf aangegeven dat het om een en-enverhaal gaat. Het is dan ook zeer belangrijk dat we binnen de sociale huisvesting in meer woningen kunnen voorzien. Om aan de reële noden te voldoen, moeten we echter ook andere middelen inschakelen. Daarom is de kwaliteitsbewaking op de privéhuurmarkt belangrijk. We mogen die sector zeker niet vergeten.

Minister Marino Keulen: De lokale besturen kunnen daar een heel belangrijke rol in spelen. De dekking in Vlaanderen is bijna volledig. Een paar gemeentebesturen blijven heel passief. Ze blijken de regeling ook niet te kennen. Als we de zaak dan uitleggen, vertrouwen ze het niet, omdat er alleen maar voordelen zijn. Ze vragen zich af of er geen addertje onder het gras zit. Iedereen die er is ingestapt en ermee bezig is, staat daar echter uitermate positief tegenover.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verplichte melding van de schrappingen uit de inschrijvingsregisters voor sociale koopwoningen en sociale kavels

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de minister, de verplichte melding van de schrappingen uit het inschrijvingsregister voor sociale koopwoningen en sociale kavels is een bepaling die is opgenomen en waar de Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) naar vraagt als ze bij de huisvestingsmaatschappijen langsgaat.

Op zich heb ik er geen probleem mee dat men dit bevroeg. Wel is het vreemd dat de huisvestingsmaatschappijen die geen register bijhouden omdat ze geen dergelijke sociale kavels hebben, ook elke drie maanden een melding moeten doen. Er is duidelijk een verkeerde interpretatie van wat naar voren is geschoven, en dat zorgt voor een administratieve last die totaal zinloos is. Dat dit trimestrieel zou moeten gebeuren, lijkt me overbodig, niet wenselijk en zelfs absurd.

Mijnheer de minister, hebt u bijkomende richtlijnen gegeven over de correcte toepassing van het voormelde artikel van het Overdrachtenbesluit? Acht u het noodzakelijk dat ook de sociale huisvestingsmaatschappijen die

geen sociale koopwoningen of sociale kavels aanbieden, toch trimestrieel laten weten dat ze geen inschrijvingsregisters in gebruik hebben? Zo ja, wat is het nut van dergelijke mededeling? Bent u bereid om de inspectie erop te wijzen dat sociale huisvestingsmaatschappijen die geen activiteiten in de koopsector ontwikkelen, deze mededeling niet hoeven te doen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Dehaene, het is een vraag met meteen een praktisch gevolg. Ik heb geen richtlijnen gegeven over de toepassing van de bepaling dat schrappingen uit de inschrijvingsregisters trimestrieel moeten worden gemeld aan de toezichthouder. Ik wil evenwel benadrukken dat in principe alle verhuurmaatschappijen op gelijk welk ogenblik kunnen overgaan tot het oprichten van sociale koopwoningen en sociale kavels. De Inspectie RWO heeft hier momenteel geen exacte gegevens over. Vandaar dat de Inspectie RWO een eerste bevraging gelanceerd heeft. De inspectie is bij deze bevraging ervan uitgegaan dat alle sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen overgaan tot de realisatie van een koopproject van woningen of kavels, en vandaar dat elke SHM hierbij betrokken werd. Het betreft hier een eerste algemene bevraging, waarna de Inspectie RWO kan oplijsten welke verhuurmaatschappijen tot op heden geen koopactiviteiten ontwikkeld hebben.

Deze bevraging is niet uitgegaan van de onderscheiden toezichthouders zelf, maar is wel algemeen georganiseerd vanuit het agentschap Inspectie RWO. Vele verhuurmaatschappijen hebben van deze bevraging trouwens ook geen punt gemaakt en lieten weten dat zij tot op heden geen inschrijvingsregisters voor koopwoningen noch kavels lopende hebben. In de toekomst zal het mogelijk worden om via de databanken van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) de sociale huisvestingsmaatschappijen te kennen die nog geen koopactiviteiten ontwikkeld hebben. Op die manier zal er kunnen worden overgegaan tot een selectieve bevraging. Zowel voor deze problematiek als voor andere zaken speelt maatwerk een belangrijke rol. De vraag naar raadpleging van de VMSW-databanken door de Inspectie RWO is momenteel in behandeling.

In afwachting van deze automatische gegevensinzameling, zal ik aan de Inspectie RWO verzoeken om de volgende werkwijze te hanteren. De verhuurmaatschappijen die geen koopactiviteiten hebben en voorlopig niet van plan zijn koopactiviteiten te starten, moeten dit eenmalig verklaren aan de Inspectie RWO. Als ze later toch koopactiviteiten wensen te ontwikkelen, moeten ze dit zo snel mogelijk melden aan de Inspectie RWO.

Mijnheer Dehaene, dat lijkt me een heel praktisch antwoord op een terechte bekommernis die u hebt geformuleerd.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik ben blij met het antwoord van de minister. Het is de logica zelf. Misschien is er wat onduidelijk gecommuniceerd over de eerste eenmalige bevraging. Misschien had men beter eerst de vraag gesteld: hebt u sociale koopwoningen en -kavels? Dan had men de onrust binnen de sector over alweer een zinloze administratieve last kunnen vermijden. Ik hoop dat duidelijk zal worden gecommuniceerd aan de huisvestingsmaatschappijen dat zij die geen initiatieven nemen, geen register moeten binnenbrengen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Wim Van Dijck tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de oproep van enkele ultraorthodoxe rabbijnen om niet deel te nemen aan de verplichte inburgeringscursussen

Vraag om uitleg van mevrouw Dominique Guns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het belang van de inburgeringscursus

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: De joodse gemeenschap in ons land is al zeer lang een toonbeeld van integratie en van assimilatie. De vrome chassidim nemen wat dat betreft weliswaar een aparte plaats in, omdat ze door hun religieuze praxis en uiterlijke kenmerken in bijvoorbeeld de klederdracht, zeer herkenbaar blijven. Het heeft hun nochtans nooit belet een *modus vivendi* te vinden tussen hun religieuze overtuiging en de regels van onze samenleving. Ze nemen wat dat betreft een houding aan van leven en laten leven. Juist daardoor rijzen er zo goed als nooit problemen.

Daarom verwondert het mij en vind ik het jammer dat een aantal chassidische ultraorthodoxe rabbijnen een oproep hebben gelanceerd tot hun achterban om niet langer de verplichte inburgeringscursussen bij te wonen, omdat deze cursussen, zowel qua inhoud als in de praktijk van het lesgeven, in strijd zouden zijn met de Thora. Voornamelijk het ter sprake brengen van de menselijke seksualiteit in de cursussen, het feit dat deze gemengd worden georganiseerd en er ook door vrouwen wordt lesgegeven, kan voor de rabbijnen blijkbaar niet door de beugel.

In de pers kunnen we lezen dat deze mensen liever gewoon met rust gelaten willen worden. Zij percipiëren die verplichte inburgeringscursussen blijkbaar als een inbreuk

op die rust. Ik vind dat spijtig, want die inburgeringscursussen zijn juist een kans om kennis te maken met onze samenleving, regels, waarden en normen. De verplichting tot het volgen van zo'n cursus moet dan ook gelden voor elke nieuwkomer, van welke planeet hij of zij ook afkomstig is, van welke obediëntie hij of zij ook mag zijn. Het is namelijk de bedoeling dat nieuwkomers kennis maken met onze cultuur, onze normen en waarden en de spelregels van onze samenleving, zonder dat daar in enigermate wordt op afgedongen. Een speciale behandeling van deze of gene groep kan of mag volgens ons dan ook niet worden overwogen.

Mijnheer de minister, hebt u al contact gehad met de rabbijnen die deze oproep hebben gelanceerd om hen erop te wijzen dat er geen uitzonderingen op de inburgeringsverplichting kunnen worden toegestaan? Kunt u bevestigen dat de inburgeringsverplichting onverkort gehandhaafd blijft voor alle nieuwkomers, ongeacht hun religieuze achtergrond en dat desnoods – ik hoop dat het niet nodig zal zijn – zoals decretaal voorzien, overtreders worden beboet? Kunt u bevestigen dat noch aan de inhoud noch aan de praktijk van het lesgeven van de cursussen veranderingen zullen worden aangebracht op vraag van welke religieuze groep dan ook?

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Vorige week verscheen in de pers het bericht dat de chassidische gemeenschap in Vlaanderen een probleem heeft met de inhoud van bepaalde onderdelen van de inburgeringscursus voor nieuwkomers. Volgens enkele rabbijnen zijn de cursussen Maatschappelijke Oriëntatie (MO) in strijd met de Thora. Het zou voornamelijk gaan om ethische kwesties zoals het homohuwelijk, abortus en het lesgeven door vrouwen. Een aantal joodse leiders zou aan nieuwkomers of aan diegenen die naar België willen komen, hebben aangeraden om dat tijdelijk niet te doen, zolang er geen akkoord is over een eventuele aanpassing van de inburgeringscursus.

Het gaat om een vrij beperkte groep binnen de joodse gemeenschap. We hebben ook de reactie gezien van mevrouw Davids. Zij heeft onmiddellijk gezegd dat ze daar niet akkoord mee gaat. We hebben weinig slechte ervaringen met de joodse gemeenschap omdat, zoals mevrouw Davids ook zegt, zij zich volgens de Thora moeten aanpassen aan de wetten van het land waar zij verblijven.

Sommigen zouden blijkbaar een probleem hebben met het feit dat er ook les wordt gegeven door vrouwen. Als rechtgeaarde feministe heb ik het daar wat moeilijk mee. Achteraf bleek dat ze vooral problemen hebben met de klederdracht. Ik kan me echter niet voorstellen dat lesgeefsters Maatschappelijke Oriëntatie in voor onze normen onaanvaardbare maar voor sommige

mannen misschien heel aangename – décolletés tot op de navel of een kort rokje dat net de vormen van de vrouw bedekt – kledij les zouden geven.

Ik kan begrijpen dat er gevraagd wordt om dat op een zedige manier te laten verlopen. Wanneer echter wordt gevraagd dat er geen lessen zouden worden gegeven door vrouwen, dan kan ik dat als feministe niet aanvaarden. Wanneer een vrouw zich ondergeschikt wil maken aan de man, dan kan dat alleen op vrijwillige basis. Dat kan niet worden opgelegd.

Wanneer we ook zaken zoals het homohuwelijk en abortus gaan schrappen uit de inburgeringscursus, dan vrees ik dat we de ratio legis van ons Inburgeringsdecreet, onderdeel Maatschappelijke Oriëntatie, onderuithalen. Dan openen we de doos van Pandora. Bij de totstandkoming van het decreet hadden we nooit gedacht dat er een probleem zou kunnen rijzen binnen de joodse gemeenschap. Zij hebben zich altijd aangepast aan onze wetgeving. Wanneer we nu echter beginnen met toe te geven, dan vrees ik dat ook tal van andere geloofsgemeenschappen en religieuze overtuigingen of culturen zullen reageren. Dat zou het decreet volledig onderuit halen.

Via die maatschappelijke oriëntatie willen we duidelijk maken dat in Vlaanderen iedereen gelijke startkansen heeft. De nieuwe Vlamingen moeten alle middelen krijgen om zichzelf te redden in onze samenleving. En dat is precies wat het Vlaamse inburgeringsbeleid nastreeft: aan nieuwkomers en andere inburgeraars de kans bieden om zo snel mogelijk zelfredzaam te worden in de samenleving. Het is de inburgeringscursus die hierin wil voorzien. Om die reden is de cursus en de inhoud ervan van groot belang. Aangezien het artikel op deze gemeenschap slaat, heb ik in eerste instantie een vraag om uitleg over de chassidische gemeenschap gesteld. Eigenlijk gaat deze vraag om uitleg echter over alle inburgeraars.

Mijnheer de minister, wat is uw standpunt over de reactie van de chassidische gemeenschap? Op welke manier kunnen we nieuwkomers nog meer over het belang van de inburgeringscursus en van de concrete inhoudelijke onderdelen hiervan informeren?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de voorzitter, ik zou me graag bij de vraagstellers aansluiten. Ik zou het accent echter elders willen plaatsen.

Ik vind het merkwaardig dat de heer Van Dijck daarnet heeft verklaard dat de joodse gemeenschap in ons land een toonbeeld van integratie en van assimilatie is. Mijns inziens, is de joodse gemeenschap in ons land een heel goed voorbeeld van integratie. Ze is echter net geen voorbeeld van assimilatie. Zeker de chassidische joden zijn heel herkenbaar.

Mevrouw Dominique Guns: Die mensen kunnen binnen de persoonlijke kring toch doen wat ze willen? *(Opmerkingen)*

De heer Ward Kennes: Mij lijkt het belangrijk het onderscheid tussen integratie en assimilatie tijdens dit debat goed gescheiden te houden. Het betreft hier verschillende zaken.

We moeten het probleem ook niet overroepen. Het gaat om een vijftiental personen die uit het buitenland naar ons land komen. Dit is geen majeur probleem in Vlaanderen.

In tegenstelling tot wat in de pers is verschenen, blijkt het niet zozeer te gaan om een oproep tot weigering de verplichte inburgeringscursus te volgen. Eigenlijk wordt een aantal mensen in het buitenland gezegd dat ze best nog even kunnen wachten. Ze kunnen best nog niet naar België komen omdat hier nog besprekingen aan de gang zijn. De chassidische gemeenschap zou graag nog met de overheid in debat treden en een aantal zaken bespreken. Deze belangrijke nuance is de voorbije dagen in de schaduw terechtgekomen. Het gaat om mensen die naar hier willen komen. Vaak heeft dit te maken met familievorming binnen de gemeenschap over de landsgrenzen heen.

Eigenlijk bevinden we ons hier in een klassiek spanningsveld. De vraag is hoe ver de vrijheid van godsdienst gaat. We kennen allemaal de figuur van de gewetensbezwaarde, die in een rechtsstaat ook zijn plaats moet krijgen. Mensen die respect voor de wetten van een land opbrengen, verdienen respect. Indien die mensen op een bepaald moment respect voor hun gewetensproblemen vragen, moet een moderne samenleving hier ruimte voor bieden. Het gaat hier niet enkel om religieuze bezwaren.

Het spanningsveld tussen wetgeving en ethiek is niet typisch voor de joodse gemeenschap. Eigenlijk leeft dit klassiek discussiepunt in heel Vlaanderen. Een samenleving heeft een wetgeving. Daarnaast worden ethische en morele discussies gevoerd.

Ik zou in dit verband een pleidooi willen houden. Indien het om gevoelige zaken, zoals het familieleven of de seksualiteit, gaat, moeten we dit met veel fijngevoeligheid benaderen. De overheid moet niet de ambitie hebben een bepaalde visie door te duwen. Het lijkt me belangrijk dit op een fijnzinnige wijze te benaderen. Dit geldt ook voor de standpunten over vrouwelijke lesgevers. *(Opmerkingen)*

Ik pleit ervoor de zaken vooral pragmatisch aan te pakken. Ik vraag de minister dan ook dit dossier niet op de spits te drijven. Een pragmatische aanpak zou de basisopties van het decreet en van de inburgering op zich niet onderuithalen. Een pragmatische aanpak lijkt me in elk geval de beste aanpak.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, aangezien dit thema de media beroert, lijkt me allereerst belangrijk de verhoudingen in de gaten te houden. We praten hier over de bedenkingen van een kleine minderheid. Globaal gezien, hebben we geen problemen met de joodse gemeenschap. We werken goed samen met deze mensen. Het is onze ambitie dat in de toekomst te blijven doen.

Op 18 december 2008 heeft mijn kabinet een delegatie van het Forum der Joodse Organisaties ontvangen. Die delegatie bestond uit de voorzitter, mevrouw Frohmann, de oud-voorzitter, de heer Ringer, en een rabbijn, de heer Kornfeld. Zij hebben dit onderhoud als constructief en positief ervaren.

Mijn kabinet heeft dit initiatief genomen omdat we hadden vernomen dat in synagogen pamfletten waren opgehangen met de boodschap dat de deelname aan de cursus MO in strijd met de geest van de Thora is. Mijn kabinetschef heeft tijdens het overleg duidelijk gesteld dat deze pamfletten moesten worden verwijderd. Dat bleek ondertussen al gebeurd. Bij de aanvang van het gesprek is duidelijk gesteld dat we geen afwijkingen op de inburgeringsplicht kunnen en zullen toestaan. De inhoud van de cursus MO zal niet worden aangepast. Deze cursus vormt immers een kennismaking met de Vlaamse samenleving en met de geldende regelgeving.

De cursus MO maakt onder meer duidelijk dat we hier in een pluralistische samenleving leven. Hier heerst respect voor eenieders overtuiging. Dit maakt het iedereen mogelijk vrij de eigen godsdienst uit te oefenen. De cursus maakt tevens duidelijk dat zaken als het homohuwelijk hier wettelijk zijn geregeld. We brengen die informatie over. We leggen dat niet op. Iedereen mag daar een eigen mening over hebben. De mensen weten ondertussen dat zaken als euthanasie en abortus hier bestaan en wettelijk zijn onderbouwd. Dit is gewoon wetenschap. Niemand moet dat voor zichzelf toepassen. Maar ik moet de mensen wel duidelijk maken dat we hier in een pluralistische samenleving leven, waar er respect is voor ieders overtuiging. Men moet weten dat dit bestaat en dat dit wettelijk onderbouwd is. Dat is de inhoud van de cursus. We zullen hem niet aanpassen. Dit is gewoon een mededeling. Dit houdt niet in dat men daarover geen andere mening mag toegedaan zijn. De cursus MO heeft geenszins de bedoeling om mensen een bepaalde levensvisie op te dringen.

Men zal dus geen uitzonderingen toestaan met betrekking tot de essentie van de cursus MO, bijvoorbeeld wat betreft de gelijkwaardigheid tussen man en vrouw. Er komen geen uitzonderingen voor wat betreft het les krijgen van een vrouwelijke docent, of het samen les volgen van mannen en vrouwen. Deze zaken maken onlosmakelijk deel uit van de samenleving en daarom

ook van de cursus MO. Wij zullen aan de chassidische joden niet toestaan wat we niet toestaan aan moslims of aan mensen met welke levensbeschouwing ook.

Ik bevestig dus ten aanzien van de commissie en van het parlement dat de inburgeringsverplichting onverkort gehandhaafd blijft, en dat voor alle inburgeraars, ongeacht hun religieuze achtergrond. Ik bevestig ook dat er noch aan de cursus noch aan de methodologie van het onderwijzen van de cursussen veranderingen zullen worden aangebracht op vraag van religieuze of andere groeperingen in de samenleving.

Het overleg met het Forum der Joodse Organisaties heeft bepaalde misverstanden uit de wereld geholpen. Zo was men er blijkbaar van overtuigd dat men in het kader van de lessen MO kerken en moskeeën en synagogen moest bezoeken. Hier is niets van aan. Daarnaast werd er ook op gewezen dat het administratief geldboetebesluit op 1 januari 2009 in werking zou treden en onverkort zou worden toegepast. Dit AGB-besluit voorziet in administratieve geldboetes die variëren van 50 tot 5000 euro. Bovendien is het besluit zo opgesteld dat het niet mogelijk is zich aan de inburgeringsverplichting te onttrekken door de geldboete te betalen en zo de verplichting af te kopen. De inburgeraar moet voldoen aan al zijn verplichtingen. Deze documenten werden achteraf aan de delegatie bezorgd.

Religieuze of ethische bezwaren worden dus niet aanvaard als redenen om een cursus MO niet te volgen of om uit bepaalde lessen weg te blijven.

Mevrouw Guns, verplichte nieuwkomers worden persoonlijk aangesproken over hun recht op of plicht tot inburgering en de voordelen van een inburgeringsprogramma. Daarmee worden ze al heel goed geïnformeerd. Verdere informatie krijgen ze, vaak in hun eigen taal of in een contacttaal, op het onthaalbureau. Maar ik ben ervan overtuigd dat mond-tot-mondreclame van oud-cursisten in familie- en vriendenkring voor inburgeraars de beste promotie is voor inburgering en voor de meerwaarde van een cursus MO.

De heer Demesmaeker had ook een vraag over dit onderwerp maar is hier nu niet aanwezig. Ik zal zijn vragen toch ook even beantwoorden.

Er zijn inburgeraars die zich nooit op het onthaalbureau aanmelden, anderen dagen niet meer op na een eerste gesprek of weigeren mee te werken aan het tot stand komen van het vormingsprogramma of blijven weg uit de cursus. De redenen om de inburgeringsplicht niet na te komen, zijn lang niet altijd gekend. Het is dus ook niet mogelijk om zomaar te achterhalen of dit gebeurt omwille van bepaalde omstandigheden, of om principiële of religieuze redenen. Het is hierbij ook belangrijk om het onderscheid te maken tussen verplichte en rechthebbende

inburgeraars. Rechthebbende inburgeraars kunnen een boete krijgen als ze beginnen aan de cursus en op het einde meer dan 50 percent van de lessen niet hebben bijgewoond. Wie begint, sluit met ons een contract. Wij maken voor hen plaats vrij en er worden mensen gemobiliseerd om die cursus te geven. De betrokkene moet daar dan ook de gevolgen van dragen.

Via de implementatie van het besluit administratieve geldboetes (AGB-besluit), meer specifiek door het houden van hoorzittingen, zullen we hier in de toekomst een beter zicht op krijgen. Vooraleer de mensen een boete te geven, zullen wij hen uitnodigen om ons te komen uitleggen waarom ze niet zijn gekomen. Dan zullen wij ook de motivatie kennen waarom ze wegblijven. Ook de rechten van de verdediging worden hier gerespecteerd.

Sinds 2006 heeft het onthaalbureau Inburgering Antwerpen contacten met het Steunpunt voor het Goede Beroep, een heel interessant initiatief van de joodse gemeenschap met als belangrijkste doel de hoge werkloosheid binnen haar doelpubliek te doen dalen. Samen werd gezorgd voor een beter bereik bij de Jiddische gemeenschap en een vlottere toeleiding naar de inburgeringscursussen.

Het onthaalbureau heeft ook bij de praktische organisatie van de cursus MO in de mate van het wettelijk en praktisch mogelijke met de wensen rekening gehouden door bijvoorbeeld een Jiddische docent Jiddisch aan te werven en avondklassen te organiseren. Daarnaast kan men bijvoorbeeld rekening houden met de religieuze eigenheid in verband met het tijdstip waarop de lessen plaatsvinden, dit in het kader van het aanbieden van een aanbod op maat. De meeste Vlamingen zijn ook niet gewend om lessen te volgen op zondag. Gelovig of niet, maar de zondag is voor de meeste mensen toch een rustdag. Zo kan men ook rekening houden met moslims wat betreft het volgen van lessen op vrijdag en met joden wat betreft het volgen van lessen op zaterdag. Dit initiatief werd als positief ervaren. Dat is pragmatiek, maar ook respect voor de eigenheid van de gemeenschap. Wij houden daar rekening mee.

Ik heb geen weet van gelijkaardige bezwaren, oproepen en problemen van andere mensen of organisaties. Ik heb geen weet van aparte lessen NT2 voor mannen en vrouwen. Deze vraag dient trouwens gesteld te worden aan de minister van Onderwijs. Hij is bevoegd voor het volwassenenonderwijs waarin dat wordt georganiseerd.

De lessen MO worden zoveel mogelijk op maat van de doelgroep georganiseerd. Aangezien MO in de eigen taal of contacttaal van de cursist wordt gegeven, zijn er vaak groepen die bestaan uit mensen van hetzelfde herkomstland. Zo heeft het onthaalbureau Inburgering Antwerpen al cursussen in het Jiddisch georganiseerd. Er zijn ook cursussen op maat van de scholingsgraad of leercapaciteit van cursisten of bijvoorbeeld avond- of weekendcursussen voor cursisten die beroepsmatig werkzaam zijn.

Er worden echter geen aparte klassen samengesteld op basis van religieuze overtuiging, herkomst of geslacht, want dat druist in tegen het pluralisme en het respect voor diversiteit dat het fundament is van onze samenleving, en daarmee ook van de cursus maatschappelijke oriëntatie. Aan waarden zoals godsdienstvrijheid en de gelijkwaardigheid van man en vrouw mag en zal niet worden getornd. De enige oplossing die ik kan aanreiken, situeert zich dus binnen de geldende regelgeving.

Zoals eerder vermeld, heeft mijn kabinet de leden van de delegatie daarom ook de besluiten van de Vlaamse Regering meegegeven betreffende maatschappelijke oriëntatie en betreffende de administratieve geldboetes. We hebben de mensen ook een exemplaar van het gloednieuwe handboek MO bezorgd. Ik hoop dat ze daarmee een duidelijker beeld van dat vormingsprogramma krijgen en dat ook misvattingen of misverstanden over de cursussen verdwijnen, want die zijn op een kiese en pedagogisch verantwoorde manier samengesteld.

We hebben er niets aan, en dat ligt niet in mijn aard en karakter – u kent me voldoende om dit te weten –, om mensen te provoceren of te bruuskeren. Het gaat mij om het resultaat. We willen mensen een beeld geven van de samenleving waar ze in terecht komen en waar ze een toekomst zullen uitbouwen: een maatschappij waarin we respect hebben voor de eigenheid van iedereen, of men nu joods is, islamitisch, katholiek of niet-gelovig, en waarin we proberen om binnen die diversiteit het kwalitatief samenleven een kans te geven en daar ook stimulansen voor aan te reiken.

Een omzendbrief, zoals de heer Demesmaeker vroeg, is volgens mij niet zinvol. De geldende regelgeving bepaalt immers duidelijk wat inburgering inhoudt, wat er tijdens de lessen MO aan bod komt en wat de gevolgen zijn van het niet-deelnemen aan het inburgeringsprogramma.

Vanuit het onthaalbureau van de stad Antwerpen heb ik trouwens het signaal gekregen dat er eerstdaags opnieuw een cursus in het Jiddisch zal worden gedoceerd. Deze klasgroep zal dan ook voornamelijk uit chassidische joden samengesteld zijn. Vanzelfsprekend worden er ook op permanente basis cursussen in het Frans of in het Engels opgestart waaraan ook mensen uit de joodse gemeenschap deelnemen.

Ik denk dat we nu eerst even de nieuwe methodologie MO en de implementatie van de administratieve geldboetes op hun beloop moeten laten. ‘Op hun beloop laten’ klinkt misschien negatief, maar ik bedoel dat we ze moeten laten inwerken en laten toepassen. Over een aantal maanden moeten we dan de evaluatie doen van de nieuwe cursus MO en van het systeem van de administratieve geldboetes: hoe we ermee omgaan op het terrein, hoe ze ervaren worden. Aan mensen die er wat

voorbehoud bij hebben omdat ze zich als minderheid misschien heel erg beroepen op hun eigenheid, moeten we tonen dat ze juist daardoor kansen hebben, want in een pluralistische samenleving telt iedereen, de grotere en de kleinere gemeenschappen, en vragen we aan de grotere om respect te hebben voor de kleinere en omgekeerd. Het is net de toegevoegde waarde van een pluralistische samenleving dat er respect wordt gevraagd en finaal ook wordt afgedwongen om er zo voor te zorgen dat iedereen zijn leven kwalitatief kan uitbouwen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, ten aanzien van de heer Kennes zou ik nog even de verwarring willen wegnemen die blijkbaar door mijn toelichting is ontstaan.

Ik heb in algemene termen gesproken over de joodse gemeenschap waarvan grote delen geïntegreerd en zelfs geassimileerd zijn. Daarna heb ik gezegd dat de chassidim een apart geval vormen, want we kunnen ze natuurlijk niet echt als geassimileerd beschouwen, maar dat neemt niet weg dat er met hen weinig problemen zijn.

Ik ben heel tevreden met het antwoord van de minister. Voor ons was het belangrijk dat de lijn die in het decreet vervat zit, werd gehandhaafd ten aanzien van elke religieuze groep. De minister heeft zich heel goed van zijn taak gekweten om dit ook aan deze groep, die geprotesteerd heeft, terdege uit te leggen.

Ten aanzien van de joodse gemeenschap zou ik nog willen meegeven dat in de cursussen maatschappelijke oriëntatie inderdaad een aantal dingen naar voren worden gebracht die misschien choquerend kunnen zijn, zoals het homohuwelijk of abortus, maar dat er in die cursussen en lessen zeker ook zal worden uitgelegd dat die zaken ook voor vele Vlamingen, voor vele mensen hier, choquerend zijn en dat er nog veel discussie over bestaat. Ook dat wordt meegegeven in die lessen en dat is zeker een pluspunt, men mag dat niet vergeten.

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de voorzitter, ook ik dank de minister voor zijn antwoord en voor de verduidelijking dat de cursus maatschappelijke oriëntatie eigenlijk dient om een overzicht te geven van de verschillende groepen en gezindheden met elk hun eigenheden in onze samenleving, maar dat het niet de bedoeling is dat de cursisten zich tot een van die groepen moeten bekennen achteraf!

Laat het heel duidelijk zijn, en dat is ook het standpunt dat ik altijd heb ingenomen en dat ook uit mijn vraag naar voren kwam, dat er een groot verschil is tussen de bepalingen van de wetgever over wat in onze maatschappij

toelaatbaar is en wat niet, en de bestaande gewoonten en gebruiken enerzijds, en wat iemand privé doet anderzijds. Laat het heel duidelijk zijn dat het nooit de bedoeling kan zijn – en dat zou ik ook ten zeerste verhinderen – om als wetgever op te leggen hoe iemand thuis moet handelen en denken. Daarom gaf ik het voorbeeld dat ik als feministe niet kan aanvaarden dat men zegt dat een vrouw geen les mag geven, maar dat ik er helemaal geen probleem mee heb dat een vrouw voor zichzelf beslist om zich op de achtergrond te houden en zich met het gezin bezig te houden. Zo'n keuze verdient evengoed respect, maar impliceert niet dat ik hetzelfde moet doen. Laat het duidelijk zijn dat maatschappelijke oriëntatie nooit kan bepalen hoe iemand denkt en handelt, want dan zouden we verkeerd bezig zijn.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog vijf punten.

De minister heeft bevestigd dat de cursus maatschappelijke oriëntatie niet de ambitie heeft om een levensvisie op te dringen. We zijn het daar allemaal over eens, en het is goed dat dit nog eens werd bevestigd.

Ook werd toegelicht dat de rechten van de verdediging worden gerespecteerd indien mensen zich niet aan de inburgeringsplicht houden. Ook dat is een positief punt.

Ook werd gezegd dat er een aantal misverstanden uit de wereld konden worden geholpen via overleg. Ook dat is gunstig.

Voor mij staat voorop dat mensen om goed geïntegreerd te zijn, kennis moeten hebben van onze wetgeving en van onze taal, en dat hun zelfredzaamheid moet worden bevorderd. Dit zijn zaken die ik heel belangrijk vind.

Ik heb ook begrepen dat er geen vraag is om de zaak op de spits te drijven en dat iedereen erachter staat om de zaak op een gezonde en goede manier aan te pakken om geen contraproductieve reactie te veroorzaken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
